

ΚΩΣΤΑΣ ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ

ιδεολογική
πολιτική
οργανωτική

Αναγέννηση του ΠΑΣΟΚ

*θέσεις και προτάσεις
μπροστά στο 5ο Συνέδριο*

ΚΩΣΤΑΣ ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ

ιδεολογική
πολιτική
οργανωτική

Αναγέννηση του ΠΑΣΟΚ

*θέσεις και προτάσεις
μπροστά στο 5ο Συνέδριο*

Για το κείμενο αυτό τη βάση αποτέλεσε η ομιλία μου στην Αθήνα στις 2 Δεκεμβρίου '98.

Είναι συμβολή στον προσυνεδριακό διάλογο που ξεκίνησε το ΠΑΣΟΚ μπροστά στο 5ο Συνέδριο.

Είμαι βαθύτατα πεπεισμένος ότι αυτό το Συνέδριο οφείλει να επικυρώσει και να αποσαφηνίσει με αποφάσεις προβληματισμούς μιας ολόκληρης δεκαετίας και να οριοθετήσει ιδεολογικά, πολιτικά και οργανωτικά το ΠΑΣΟΚ του 21ου αιώνα.

Η αναγέννηση του ΠΑΣΟΚ, εδώ που φθάσαμε, είναι προϋπόθεση για επιστροφή στις νίκες και για την προοπτική ενός Κινήματος που με τόση δύναμη εμπιστεύτηκε ο λαός μας.

Κώστας Σκανδαλίδης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Μπροστά στο Συνέδριο	9
«3η Σεπτέμβρη» και σύγχρονη Αριστερά	13
Το σύγχρονο όραμα του Ελληνισμού	15
Η στρατηγική της νέας Ευημερίας	21
Οι κοινωνικές δυνάμεις της νέας Ευημερίας και ο προοδευτικός συνασπισμός	29
ΠΑΣΟΚ: ριζική αλλαγή τώρα!	33
Συνέδριο Αναγέννησης: όροι και προϋποθέσεις	39

ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Βρισκόμαστε ξανά σε σημαντική ώρα ευθύνης και απόφασης.

Η χώρα ετοιμάζεται να κάνει ένα μεγάλο βήμα εμπρός. Για πρώτη ίσως φορά στη νεώτερη ιστορία της είναι τόσο ώριμη, αποφασισμένη και έχει τόσο ευνοϊκές προοπτικές και εμφανείς δυνατότητες.

Η Ευρώπη, ο φυσικός χώρος μας -γεωπολιτικά, ιστορικά και πολιτισμικά- οικοδομεί με βήματα σταθερά την οικονομική της ενοποίηση και την ανταγωνιστικότητα της σ' ένα κόσμο ανοιχτών συνόρων. Ταυτόχρονα αναζητεί την προοδευτική εξέλιξη και αρχιτεκτονική της. Η κοινωνία γεννά διαρκώς νέες ανάγκες, διατυπώνει ερωτήματα και αιτήματα. Ζεί υπό το κράτος εξελίξεων που υπερβαίνουν κατά πολύ τα στενά τοπικά, περιφερειακά ή και εθνικά της όρια. Νοιώθει έντονη την αβεβαιότητα και τη ρευστότητα μιας πολύχρονης μεταβατικής αλλά και εγκυμονούσας εποχής.

Ο πολίτης συνειδητοποιεί στον αιώνα της επικοινωνίας, ότι ο παραγόμενος πλούτος συνεχώς διευρύνεται και οι δυνατότητες για να ζήσει καλύτερα, πολλαπλασιάζονται. Προσπαθεί να ερμηνεύσει το πως και το γιατί της προϊούσας ανασφάλειας, της εντεινόμενης ανισότητας, των πολλαπλασιαζόμενων αδιέξοδων που βιώνει, στη δύσκολη καθημερινότητα του.

Σε μια εποχή εξόχως αντι-ηρωϊκή, όπως η δική μας, οι μακρές αφηγήσεις και η επική ρητορεία χάνουν την αξία και τη σημασία τους. Τα οράματα και οι νομοτέλειες προσγειώνονται στην πραγματικότητα της εικονικής κοινωνίας, του καπιταλισμού των χρηματιστηρίων, της διαπλοκής των συμφερόντων, της συναλλαγής και του ατομικισμού. Ο λαός ζητά από την πολιτική για μια ακόμη φορά ένα σίγουρο δρόμο προς τα εμπρός, ενώ ταυτόχρονα κοιτάζει την πολιτική δύσπιστος και αποστασιοποιείται από αυτή. Συχνά την αποδοκιμάζει, κάποτε τη λοιδορεί και τελικά απλώς την ανέχεται.

Το κρύσταλλο αυτής της πραγματικότητας δεν αντέχει για πολύ. Η θα σπάσει ή θα το σπάσουμε.

Εμείς, φορείς των προοδευτικών ιδεών για μια ολόκληρη εποχή, έχοντας πλήρη συναίσθηση ότι κρατάμε με τη λαϊκή εντολή το τιμόνι στα χέρια μας, πολλές φορές νιώθουμε αιχμάλωτοι της πλούσιας ιστορικής μας διαδρομής. Ξοδευόμαστε σε άγονες αντιπαραθέσεις με το βλέμμα στραμμένο προς τα πίσω και προσπαθούμε να μοιράσουμε τη φτώχεια ασήμαντων ακόμη και ανύπαρκτων εξουσιών.

Από το άλλο μέρος ο πολίτης διακατέχεται από σύγχυση για την ιδεολογική μας αναφορά και ταυτότητα. Δε μπορεί να διακρίνει την προοδευτική μας στρατηγική και πρόταση από ένα φαινομενικά συντηρητικό μονόδρομο. Δεν αντιλαμβάνεται τις ατέρμονες εσωτερικές αντιπαραθέσεις και έριδες πάνω σε ασήμαντα ζητήματα που δεν τον αγγίζουν. Έχει ασαφή εικόνα των διαφορετικών απόψεων στο χώρο μας σε σημαντικά θέματα του καιρού μας. Νιώθει ότι αυτό το ΠΑΣΟΚ, με τις τόσες απώλειες στις τελευταίες τοπικές εκλογές έκλεισε τον κύκλο του ως οργανωμένη έκφραση κοινωνικών δυνάμεων.

Κι όμως επιτρέψτε μου να είμαι αισιοδόξος. Ο Έλληνας πολίτης γνωρίζει καλά ότι εμείς μόνο μπορούμε και τολμούμε. Εμείς μόνο μπορούμε να επωάσουμε το νέο, το ριζοσπαστικό, το πρωτοπόρο. Γι αυτό μας εγκαλεί πριν περάσουμε τον κάβο μιας ανεπανόρθωτης ήττας για τον τόπο και την παράταξη να *αλλάξουμε ρότα*.

Να προχωρήσουμε τώρα στην ιδεολογική, πολιτική, οργανωτική *ανασύνταξη των δυνάμεων* μας που θα ανοίξει οριστικά τον κύκλο της νέας εποχής.

Να αποκαταστήσουμε τώρα το κλίμα ενότητας, συνοχής, επανασυσπείρωσης και κινητοποίησης για *νικηφόρα πορεία* με πρώτο στόχο τις ευρωεκλογές και δεύτερο τις εθνικές εκλογές. Εμείς μπορούμε να σπρώξουμε τον τόπο προς τα εμπρός. Εμείς οικοδομούμε το αύριο.

Απέναντι σ' αυτή την απαίτηση έχουμε χρέος να προχωρήσουμε, μετά από το υποδειγματικό Συνέδριο διαδοχής του '96 και μετά από μια υπερδεκάχρονη αναζήτηση πάνω στη διαμόρφωση της φυσιογνωμίας μας, στην ποθητή νέα ιστορική σύνθεση των δυνάμεων μας. Όχι με όρους παρελθόντος ακόμη και του πιο πρόσφατου, αλλά πάνω στο έδαφος της νέας και εγκυμονούσας πραγματικότητας.

Στο 5^ο Συνέδριο πρέπει να μιλήσουμε καθαρά, να συμφωνήσουμε και να αποφασίσουμε για το *ΠΑΣΟΚ ΣΤΗ ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ*. Να μιλήσουμε χωρίς μισόλογα και υπεκφυγές για την πορεία της Ελλάδας στο δύσκολο κόσμο των ανοιχτών συνόρων. Να μιλήσουμε για το *ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΟΡΑΜΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ*. Να χαράξουμε πάνω στις αξεπέραστες και διαχρονικές αξίες, τις αρχές και τους στόχους μας, τη νέα πορεία του προοδευτικού κινήματος, των δυνάμεων του δημοκρατικού σοσιαλισμού και της σύγχρονης αριστεράς. Να χαράξουμε τη *ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ* που απαντά στην ανασφάλεια και την αβεβαιότητα των πολιτών και της κοινωνίας. Και να πούμε επιτέλους χωρίς φιοριτούρες και

έπεα πτερόεντα ποιοι είμαστε και τι θέλουμε για το ΠΑΣΟΚ, από το ΠΑΣΟΚ του 21^{ου} αιώνα. Να προχωρήσουμε χωρίς χρονοτριβή *ΤΩΡΑ ΣΤΗΝ ΕΚ ΒΑΘΡΩΝ ΑΛΛΑΓΗ ΤΟΥ ΥΠΑΡΧΟΝΤΟΣ ΠΑΣΟΚ*.

Η διαμόρφωση αυτής της *ΝΕΑΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΣΥΝΘΕΣΗΣ* προϋποθέτει την *ΕΝΟΤΗΤΑ* όλων των δυνάμεών μας και τη δημιουργική συμμετοχή τους στην πορεία προς το Συνέδριο. Και θα γεννήσει ως συνειδητή απόρροια της τη *ΝΕΑ ΕΝΟΤΗΤΑ*. Αυτή που θα οδηγήσει το ενιαίο, ενωμένο, πολυσυλλεκτικό, αξιόπιστο, ανανεωμένο και προ παντός πλειοψηφικό ΠΑΣΟΚ στα επόμενα κρίσιμα χρόνια.

Είναι *ΩΡΑ ΕΥΘΥΝΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΗΣ* λοιπόν για όλους μας, με το βλέμμα στραμμένο εμπρός !

«3η ΣΕΠΤΕΜΒΡΗ» ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΑΡΙΣΤΕΡΑ

Οι θεμελιώδεις αξίες και στόχοι που προσδιόρισε η διακήρυξη της “3ης Σεπτέμβρη”, παρά τις διαδοχικές προσαρμογές και στροφές που ακολούθησαν ως σήμερα, ούτε ξεπεράστηκαν από της ιστορία, ούτε αποδοκιμάστηκαν από το λαό, ούτε αναιρέθηκαν στην πράξη. Αντίθετα υπήρξαν σ’ όλες τις φάσεις της ιστορικής μας διαδρομής ο φάρος, η πηγή της έμπνευσης του αιτήματος της Αλλαγής. Άλλοτε το αίτημα αυτό έπαιρνε τη μορφή της δικαιότερης διανομής του πλούτου, άλλοτε έπαιρνε τη μορφή των θεσμικών μεταρρυθμίσεων, άλλοτε έπαιρνε τη μορφή του εκσυγχρονισμού των δομών.

Η συνεκτική ρίζα του πατριωτικού με τον σοσιαλιστικό και δημοκρατικό χαρακτήρα του Κινήματος μας, έτσι όπως εκφράζεται από το τετράπτυχο Εθνική Ανεξαρτησία – Λαϊκή Κυριαρχία – Κοινωνική Απελευθέρωση – Δημοκρατική Διαδικασία παραμένει αναλλοίωτο. Οι σκοποί και οι αξίες παραμένουν σταθεροί και αμετάβλητοι. Αυτό που αλλάζει είναι τα μέσα, τα δεδομένα, οι συνθήκες.

Η κατοχύρωση της *λαϊκής κυριαρχίας* από το ΠΑΣΟΚ της πρώτης περιόδου αποτελεί τη μεγάλη κατάκτηση αλλά και την κυρίαρχη προσφορά του ιστορικού κύκλου της μεταπολίτευσης. Έχουμε μια Δημοκρατία ισχυρή, δρώσα, θωρακισμένη απέναντι σε κάθε απειλή και ταυτόχρονα ιδιαίτερα προοδευτική ακόμη και στα πιο προωθημένα ευρωπαϊκά πλαίσια. Η ολοκλήρωση της δεύτερης συνταγματικής αναθεώρησης που βρίσκεται μπροστά μας οφείλει να διευρύνει αυτή την κατάκτηση στο χώρο της προστασίας των ατομικών και συνταγματικών δικαιωμάτων και ελευθεριών, μέσα στα νέα δεδομένα της ηλεκτρονικής δημοκρατίας. Οφείλει να διασφαλίσει τον έλεγχο των πάσης φύσεως εξουσιών. Οφείλει να κατοχυρώσει τη σύγχρονη διοικητική διαίρεση της χώρας και να θεσπίσει μόνιμους κανόνες λειτουργίας του πολιτικού συστήματος και της διάταξης των πολιτικών του δυνάμεων.

Η *δημοκρατική διαδικασία* είναι άμεσα συνδεδεμένη με τη λαϊκή κυριαρχία. Η ίδια αποτελεί κυρίαρχη και κύρια συνιστώσα, στόχο και αυτοσκοπό, αξία, αρχή και πάγια πρακτική της πολιτικής διαδικασίας ως βαθειάς κοινωνικής διεργασίας.

Το σύγχρονο περιεχόμενο του πατριωτισμού δεν αφίσταται των στόχων ασφάλειας, άμυνας, κυριαρχίας της χώρας, στόχοι που εξακολουθούν να βρίσκονται στην πρώτη γραμμή. Η στρατηγική της *εθνικής ανεξαρτησίας* συνδέεται, όμως, διαρκώς και περισσότερο μέσα από τις διαδικασίες της παγκοσμιοποίησης με την ισχυρή και ανταγωνιστική οικονομία, με την

αυτοτροφοδοτούμενη και εξωστρεφή ανάπτυξη, με την σύγχρονη κοινωνική οργάνωση. Η αφύπνιση, η ενότητα, η κινητοποίηση όλων των υλικών και ανθρώπινων πόρων του ελληνισμού στην επίτευξη των καθοριστικών αναπτυξιακών, παραγωγικών και κοινωνικών του στόχων, είναι η άλλη όψη του ίδιου νομίσματος του σύγχρονου πατριωτισμού.

Αυτή η εξέλιξη θα βαθύνει ακόμη περισσότερο την *άρρηκτη σχέση του αγώνα για την εθνική ανεξαρτησία με τη στρατηγική της κοινωνικής απελευθέρωσης*. Τη σύγχρονη και επίκαιρη σοσιαλιστική πρόταση για την κοινωνική αλλαγή και την οικοδόμηση της ισχυρής, προοδευτικής, δημοκρατικής και σύγχρονης κοινωνικής οργάνωσης.

- ✓ Πρόταση που οφείλει να ενσωματώσει τις διαδικασίες της παγκοσμιοποίησης, του ανταγωνισμού και της ανάπτυξης, καθώς και το νέο τεχνολογικό μοντέλο παραγωγής στη *φιλοσοφία και τη στρατηγική της κοινωνικής απελευθέρωσης*.
- ✓ Πρόταση που οφείλει να αναγνώσει τις *κυρίάρχες σήμερα αντιθέσεις*. Τις νέες κατανομές ισχύος. Την αντιπαράθεση της παραγωγικής με την χρηματιστηριακή οικονομία. Τη συμμετοχή ή όχι των εθνών και των λαών στα οφέλη της ανάπτυξης
- ✓ Πρόταση που οφείλει να επανεξετάσει και οριοθετήσει και να κατοχυρώσει τον *αναντικατάστατο ρόλο του σύγχρονου Κράτους* στο χώρο της ανάπτυξης, του κράτους δικαίου, του κοινωνικού κράτους
- ✓ Πρόταση που οφείλει να συνδέσει αυθεντικά τη δημοκρατία, τον πολιτισμό, την πολιτική, τους κοινωνικούς, τους δημόσιους και ιδιωτικούς θεσμούς της με την *κοινωνία των ανοιχτών οριζόντων της πολυεθνικής και πολυπολιτισμικής πραγματικότητας*.
- ✓ Πρόταση που οφείλει να διαμορφώσει ρυθμιστικό πλαίσιο σε εθνικό, ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο για την αγορά και τον ανταγωνισμό στη βάση της αρχής :

και στην οικονομία της αγοράς

όχι στην κοινωνία της αγοράς

και στην κοινωνία της ευημερίας και της αλληλεγγύης

Οι ιδρυτικές επιδιώξεις μας συμπυκνώνονται στον *εθνικό – πατριωτικό, ευρωπαϊκό-προοδευτικό, οικουμενικό-σοσιαλιστικό* χαρακτήρα του ΠΑΣΟΚ. Αυτή η σύγχρονη έκφραση προσδιορίζει και επικαθορίζει την εθνική στρατηγική, τον ευρωπαϊκό προσανατολισμό και το νέο διεθνισμό των προοδευτικών δυνάμεων της χώρας. *Η “3η Σεπτέμβρη”, είναι παρούσα ως ψυχή της ιδεολογικής μας αναφοράς, ως πυξίδα για τη νέα πορεία. Μια πορεία που έχουμε χρέος να αποσαφηνίσουμε απέναντι στο λαό με νέους σύγχρονους και προοδευτικούς όρους.*

ΤΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΟΡΑΜΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

Πρέπει να ξανασκεφτούμε τη θέση και την προοπτική της χώρας, τον γεωπολιτικό και γεωστρατηγικό της προσανατολισμό, όχι – προς Θεού – αμφισβητώντας βασικές επιλογές όπως η ένταξη στην ευρώπη, η διαβαλκανική συνεργασία, η βελτίωση των ελληνοαμερικανικών σχέσεων, αλλά εντάσσοντας αυτές τις επιλογές σε ένα συνολικό εθνικό σχέδιο.

Ένα σχέδιο το οποίο “βλέπει” στον κρίσιμο γεωπολιτικό χρόνο που συμβολίζει το 2020. Ένα σχέδιο το οποίο περνά από τον κρίσιμο για τη χώρα μεσοσταθμό που συμβολίζει το 2004.

Το 2020 δεν είναι ένας τυχαίος συμβολικός χρόνος όπως για παράδειγμα το 1984 στην προφητεία του Όργουελ. Είναι ένας πραγματικός γεωστρατηγικός και ιστορικός σταθμός προς τον οποίο συγκλίνουν οι μεσο-μακροπρόθεσμες επιδιώξεις των δυνάμεων που διαμορφώνουν σήμερα τη στρατηγική των παγκοσμίων εξελίξεων. Σ' αυτό το σταθμό και γι' αυτό το χρόνο ξετυλίγονται οι νέες στρατηγικές επεξεργασίες των ΗΠΑ που όντας η μόνη ουσιαστικά υπερδύναμη με όλη τη σημασία της λέξης (στρατιωτικά, πολιτικά, οικονομικά, πολιτιστικά) θέλει να σχεδιάσει και να καθοδηγήσει τις εξελίξεις. Στον ίδιο χρόνο προβλέπεται η διαμόρφωση της τελικής αρχιτεκτονικής και η πρώτη ολοκλήρωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στον ίδιο χρόνο φαίνεται να προσδιορίζονται τόσο ο επανακαθορισμός του ρόλου της Ρωσίας, όσο και η παρουσία της Κίνας ως παγκόσμιας ή περιφερειακής δύναμης.

Θα μπορούσε να ισχυριστεί κανείς ότι ο ορίζοντας μιας εικοσαετίας είναι βραχύς για τέτοιου είδους επιδιώξεις και ότι σε άλλες εποχές θα απαιτούσε πρόβλεψη πεντηκονταετίας ή και αιώνα. Όμως, η ταχύτητα των εξελίξεων και των αλλαγών που σήμερα συντελούνται, η τρομακτική ανάπτυξη των παραγωγικών δυνάμεων και η τεχνολογική έκρηξη, έχουν σμικρύνει δραματικά τον ιστορικό χρόνο σωρεύοντας με ασύλληπτη ταχύτητα νέα δεδομένα.

Το ότι ο ελληνισμός μπορεί σήμερα να επανακάμψει ακμαίος στο ιστορικό προσκήνιο το οφείλει εν πολλοίς στην παρουσία, τη συμβολή, τη δράση και την πρωτοβουλία του Κινήματός μας στο τελευταίο τέταρτο του αιώνα. Η δεκαετία του '80 έθεσε τις βάσεις της αναγέννησης του ελληνισμού. Η δημοκρατία, η δικαιοσύνη, η ισονομία, η ισοπολιτεία, το κράτος-πρόνοιας, η συμφιλίωση, η άρση των κραυγαλέων κοινωνικών, περιφερειακών και οικονομικών ανισοτήτων, απέκτησαν όνομα. Και στερεώθηκε η κοινωνική συνοχή και η ενότητα του ελληνισμού. Η δεκαετία του '80 ορόσημο στη νεώτερη ελληνική ιστορία κρίθηκε ιστορικά τελεσίδικα και δικαιώθηκε. Τελεία και παύλα.

Η δεκαετία 1994-2004 θέτει τις βάσεις της επανάκαμψης του ελληνισμού στο ιστορικό προσκήνιο ως ισχυρής και σύγχρονης δύναμης.

Το 2004 δεν είναι μόνο συμβολικός χρόνος για τη χώρα μας λόγω των ολυμπιακών αγώνων. Είναι ο πραγματικός χρόνος που έχουμε στη διάθεσή μας να ολοκληρώσουμε την πρώτη φάση της ισχυρής και σύγχρονης Ελλάδας. Μιας Ελλάδας ενσωματωμένης στις κεντρικές ευρωπαϊκές διαδικασίες, ικανής να στέκεται στα πόδια της, να ολοκληρώνει τις υποδομές της, να ανασυγκροτεί την παραγωγική της βάση, να δίνει τη μάχη από την άλλη όχθη, του ισχυρού εταίρου και όχι του “φτωχού συγγενή”.

Και σ’ αυτή τη δεκαετία το ΠΑΣΟΚ κυριαρχεί στο κέντρο του πολιτικού μας συστήματος ως ο μεγάλος, ενιαίος, τελειοψηφικός και προοδευτικός φορέας που μπορεί να εγγυηθεί το μεγάλο αυτό άλμα προς τα εμπρός. Η ομαλή διαδοχή του Ανδρέα Παπανδρέου, με την πολιτική του οποίου ουσιαστικά ξεκίνησε και συνεχίζεται η νέα ιστορική φάση για τη χώρα μας και η ανάληψη από τον Κώστα Σημίτη και το ΠΑΣΟΚ του εγχειρήματος, δίνει στο 2004 για όλους μας ένα ακόμη ξεχωριστό νόημα. Συνδέεται άρρηκτα με την προοπτική της μεγάλης δημοκρατικής και προοδευτικής παράταξης.

Όραμά μας η δημιουργία της ισχυρής και σύγχρονης Ελλάδας στην ενωμένη και προοδευτική Ευρώπη.

Για να ολοκληρωθεί στην ιστορική πράξη αυτή η δυνατότητα οφείλουμε κατ’ αρχή και ανυπερθέτως να ενσωματωθούμε στο ευρύτερο ευρωπαϊκό γίγνεσθαι και να συμμετέχουμε ισότιμα και ενεργά στη σημερινή αλλά, κυρίως, στη μελλοντική αρχιτεκτονική της Ευρώπης.

Η Ευρώπη δεν είναι μόνο ο χώρος μιας αναγκαίας οικονομικής ολοκλήρωσης που θα επιτρέψει στα ευρωπαϊκά έθνη να ανταποκριθούν με επιτυχία στον κόσμο του ανταγωνισμού. Είναι, ταυτοχρόνως, ο χώρος όπου δοκιμάζεται και κρίνεται εν πολλοίς η προοδευτική πρόταση και προοπτική που θα σηματοδοτήσει το παρόν και το μέλλον του πλανήτη.

Το δικό μας όραμα, κατά συνέπεια, δεν είναι μόνο η ΟΝΕ, που αποτελεί απλώς το πρώτο και για μας στρατηγικής σημασίας βήμα, αλλά η δημιουργία μιας ισχυρής και σύγχρονης Ελλάδας σε μια ενωμένη και προοδευτική Ευρώπη. Μια Ευρώπη που μόνο ενωμένη στα φυσικά της σύνορα ως ενιαία πολιτική, κοινωνική και οικονομική οντότητα πολυπολιτισμικού και πολυεθνικού χαρακτήρα μπορεί να αποτελέσει τον πραγματικά προοδευτικό πόλο στη νέα παγκόσμια πραγματικότητα. Αντιθέτως, σε μια συντηρητική χαλαρή Ευρωπαϊκή Ένωση υποταγμένη

πλήρως στις δυνάμεις της αγοράς και ελεγχόμενη από εξωγενείς διαδικασίες και παράγοντες, η Ελλάδα θα είναι ένα φτωχό “οικονομικό” πιόνι στη σκακιέρα των μεγάλων δυνάμεων. Στην προοδευτική Ευρώπη η Ελλάδα μπορεί και πρέπει να αναδυθεί ως πνευματική, πολιτισμική και ηθική δύναμη αναφοράς.

Η επείγουσα προτεραιότητα που θέτει ο λαός μας για διαρκή αναβάθμιση της χώρας μας στο πλαίσιο της δυναμικής και επιταχυνόμενης πορείας ενοποίησης, πρέπει παράλληλα να συνοδεύεται με συγκεκριμένες πρωτοβουλίες στη διαμόρφωση της εναλλακτικής πρότασης της ευρωπαϊκής αριστεράς για την τελική αρχιτεκτονική της Ενωμένης Ευρώπης.

Αν το 2004 είναι ορόσημο για το μεγάλο βήμα που κάνει η χώρα μας στον πρώτο στόχο, το 2020 είναι ορόσημο για τον δεύτερο.

Η Ελλάδα ισχυρή περιφερειακή δύναμη στα Ευρωπαϊκά Βαλκάνια

Κάτω από αυτό το πρίσμα είναι φυσικό η Βαλκανική χερσόνησος να βλέπει το 2020 ως ενιαία οντότητα ενσωματωμένη στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η πρωτοβουλία πρέπει και μπορεί να ανήκει σε μας. Έχουμε όλες τις δυνατότητες να καταστήσουμε γεωστρατηγικά τη χώρα ισχυρή περιφερειακή δύναμη στα Ευρωπαϊκά Βαλκάνια. Φτάνει με τόλμη και πρωτοβουλία να υπερβούμε τις ιστορικές μας φοβίες, να ξεπεράσουμε άκριτους σωβινισμούς και να σχεδιάσουμε μια βαλκανική στρατηγική ευρωπαϊκού προσανατολισμού. Η ανάπτυξη πολυδύναμης και πολυμερούς διαβαλκανικής συνεργασίας ξεκινά από την προστασία της ειρήνης των συνόρων και της εδαφικής ακεραιότητας των κρατών, την κατοχύρωση του δικαιώματος των εθνών στην ύπαρξη δικής τους πατρίδας. Επεκτείνεται στη μεταφορά και διάχυση της τεχνογνωσίας στο χώρο, στις κοινές και σύγχρονες υποδομές και τα διαβαλκανικά δίκτυα επικοινωνίας, μεταφορών, ενέργειας, στην ανάπτυξη οικονομικής και κοινωνικής συνεργασίας, στην οργάνωση των ανοικτών πια συνόρων στην περιοχή. Και ολοκληρώνεται με τον στρατηγικό προσανατολισμό της Βαλκανικής ως ιδιαίτερης οντότητας του ευρωπαϊκού χώρου.

Διακόσια χρόνια μετά, το όραμα του Ρήγα για τα ευρωπαϊκά βαλκάνια και τον ιστορικό ρόλο του ελληνισμού αναδύεται στο ιστορικό προσκήνιο ως μια πραγματική πιθανότητα για την οποία ο ελληνισμός οφείλει να ξοδέψει και χρόνο και πόρους και προσπάθεια. Να εξαντλήσει όλες του τις φυσικές και παραγωγικές δυνατότητες.

Η Τουρκία απέναντι στις ΗΠΑ και την Ευρώπη

Η Τουρκία από γεωστρατηγική άποψη είναι μια μεσαίου μεγέθους δύναμη. Όμως, παρά τον αβέβαιο γεωπολιτικό της προσανατολισμό και την ασταθή εθνική της συνοχή, έχει συναίσθηση της ιστορικής της σημασίας και αναπτύσσει ισχυρές περιφερειακές βλέψεις.

Η μακρόσυρτη φάση του μετα-αυτοκρατορικού της επαναπροσδιορισμού συνεχίζεται με αμείωτη ένταση και σε συνάρτηση με τον εγγενή επεκτατισμό της από την εποχή του Κεμάλ. Δεν είναι μόνο οι δύο αντιμαχόμενοι προσανατολισμοί που συγκρούονται. Δηλαδή η κίνηση προς τη Δύση μέσω της ένταξης στην Ευρωπαϊκή Ένωση και του εκσυγχρονισμού που προϋποθέτει ή η κίνηση προς το Νότο μέσω της ενιαίας μουσουλμανικής κοινότητας και της ανάπτυξης του ισλαμικού φονταμενταλισμού.

Αναπτύσσεται ολοένα ισχυρότερη η κίνηση της Τουρκίας προς την Ανατολή που πάνω στο αίσθημα της εθνικής (γλωσσικής και πολιτισμικής) ταυτότητας κινεί ένα πιο στέρεο εθνικισμό.

Για μας, φαντάζει πολλές φορές ακατανόητη η πεισματική εμμονή της Αμερικής να επιβάλει στην Ευρώπη την άμεση “υποδοχή” της Τουρκίας στην ευρωπαϊκή οικογένεια. Κι αυτό γίνεται ακόμη πιο ακατανόητο σε όσους υποστηρίζουν το μύθο περί υποβάθμισης του ρόλου της Τουρκίας μετά τον ψυχρό πόλεμο. Ότι, από τη στιγμή που δεν έχει ρόλο ως στρατιωτική βάση στο υπογάστριο της πρώην Σοβιετικής Ένωσης, η Τουρκία έχασε ένα σημαντικό και αναντικατάστατο γεωστρατηγικό όπλο. Ακόμη και η “θεωρία του χωροφύλακα” στον ευρύτερο χώρο της Ανατολικής Μεσογείου και της Μέσης Ανατολής δεν αποδίδει σωστά τη σύγχρονη πραγματικότητα και φαίνεται να ξεπερνιέται από τις εξελίξεις.

Για τις ΗΠΑ δεν υπάρχει μόνο το δίλημμα “ισλαμική” ή “ευρωπαϊκή” Τουρκία που έρχεται και επανέρχεται κατά κόρο ως φόβος ή επιχείρημα για τον ευρωπαϊκό προσανατολισμό της Τουρκίας. Δεν υπάρχει μόνο η “θεοκρατική” ή η “κοσμική” Τουρκία που κοιτάζει προς το Νότο ή τη Δύση. Υπάρχει ανάγκη μιας ελεγχόμενα “εθνικιστικής” Τουρκίας που κοιτάζει στην Ανατολή. Προς τα “Ασιατικά Βαλκάνια” που γίνονται το ισχυρότερο επίκεντρο ενδιαφέροντος στην υδρόγειο εν όψει του 2020 και προς τα οποία η Τουρκία έχει ριζωμένες βλέψεις ηγεμονικής παρουσίας στους τουρκογενείς λαούς της περιοχής. Μια κοσμική Τουρκία που συνυπάρχει και αντιπαράτίθεται ταυτόχρονα με το θεοκρατικό Ιράν, απέναντι στη Ρωσία με την οποία έχει σχέση ιστορικής εχθρότητας και μόνιμης αντιπαλότητας, ενισχύει το γεωστρατηγικό πλουραλισμό που επιτρέπει την αμερικανική επικυριαρχία. Κατά συνέπεια η προσέγγιση της Τουρκίας στην

Ευρώπη που διασφαλίζει μακροπρόθεσμα τον κοσμικό και δημοκρατικό της χαρακτήρα, επιτρέπει και προωθεί αυτό το στόχο, ενώ ταυτόχρονα εκμηδενίζει τις αυτοκρατορικές παραισθήσεις της. Για την Αμερική αυτό είναι ένα κρίσιμης σημασίας γεωπολιτικό και στρατηγικό ζήτημα και όχι μια “οικονομική” επιλογή. Παρόλο που “ντύνεται” οικονομικά και θωρακίζεται με τον λεγόμενο “τουρκικό αγωγό” από Μπακού προς Τσεϊχάν της μεσογειακής ακτής της Τουρκίας για τον οποίο η εμμονή των Αμερικανών είναι αξιοσημείωτη. Όλα υποτάσσονται στο στόχο να καλλιεργηθεί στην Τουρκία το αίσθημα του στρατηγικού εταίρου στη λεκάνη της Κασπίας και της Κεντρικής Ασίας.

Για την Ευρώπη, όμως, στον σημερινό και αυριανό κόσμο του ανταγωνισμού, η Τουρκία δεν αποτελεί στενά πολιτικό ζήτημα, ούτε μπορεί να αντιμετωπιστεί ως τέτοιο. Η προοπτική ένταξης της Τουρκίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι για την Ευρώπη και τη συνοχή της και οικονομικό αλλά και ιδεολογικό, πολιτιστικό και ηθικό ζήτημα.

Η δημοκρατία, τα ανθρώπινα δικαιώματα, ο σεβασμός στους διεθνείς κανόνες και τις συνθήκες που υπαγορεύουν τη συνεργασία και προπαντός η υποκρισία απέναντι στην Κύπρο, και η αίσθηση του “κακού γείτονα” στην περιοχή, δεν αποτελούν παρονυχίδα για την προσέγγιση της Τουρκίας στην Ευρώπη. Και αν ακόμη λησμονήσουμε τον κατακλυσμό των ευρωπαϊκών αγορών από τα εκατομμύρια των τούρκων ή το τεράστιο κόστος συντήρησης και ένταξης μιας υπανάπτυκτης αγροτικής οικονομίας στην ευρωπαϊκή οικογένεια, η Ευρώπη έχει πολιτισμικούς, ηθικούς και ιστορικούς λόγους να φοβάται τους ανεδαφικούς εραστές της αναβίωσης της “οθωμανικής αυτοκρατορίας”.

Για τις ευρωπαϊκές δυνάμεις και κυρίως για το γερμανικό και το γαλλικό κεφάλαιο η τουρκική αγορά αποτελεί ενεργό πρόκληση. Σε μια οικονομία φθηνού κόστους παραγωγής, με σημαντική παραγωγική δυνατότητα και σε ότι αφορά το μέγεθος της επιχειρηματικής δραστηριότητας και σε ότι αφορά τα προσφερόμενα πλεονεκτήματα για μαζικές επενδύσεις, που μάλιστα βρίσκεται τόσο κοντά γεωγραφικά, είναι αυτονόητο το ευρωπαϊκό ενδιαφέρον. Και οι εταίροι μας πρέπει κάποτε με σταράτα λόγια να απευθυνθούν στους αμερικανούς και να τους πληροφορήσουν ότι όταν ασκούν μαζί τους πιέσεις στη χώρα μας για να αποδεχτεί τον ευρωπαϊκό προσανατολισμό της Τουρκίας γνωρίζουν καλά ότι εκείνο που επιθυμούν είναι το άνοιγμα της τουρκικής αγοράς στα ευρωπαϊκά κεφάλαια. Δηλαδή μια ειδική σχέση σύνδεσης με προνομιακούς όρους χωρίς το τεράστιο κόστος της ένταξης.

Ποια είναι η θέση μας. Πρέπει να είμαστε σαφείς. Σε ένα στρατηγικό διακανονισμό όπου η Τουρκία εγκαταλείπει κάθε σκέψη επεκτατισμού.

Όπου το "κουρδικό" ως μείζον πολιτικό πρόβλημα ανθρωπίνων δικαιωμάτων αντιμετωπίζεται με διεθνή συνδρομή και στη βάση των κανόνων του διεθνούς δικαίου. Όπου ο εκδημοκρατισμός της γειτονικής μας χώρας προχωρεί θεαματικά. Όπου η Ελλάδα κατοχυρώνει πλήρως τα κυρίαρχα δικαιώματα της στο Αιγαίο και την Κύπρο. Όχι μόνο καλή γειτονεία θα θέλαμε ανάμεσα στις δύο όχθες του Αρχιπελάγους αλλά και την ευρωπαϊκή προοπτική της Τουρκίας θα ενισχύαμε. Μέχρι τότε όμως είμαστε υποχρεωμένοι να προστατεύσουμε πλήρως τα εθνικά μας συμφέροντα.

Ολοκληρωμένη εθνική στρατηγική για τον Ελληνισμό

Απέναντι σ' αυτή την πραγματικότητα ο ευρωπαϊκός και ο βαλκανικός προσανατολισμός του ελληνισμού πρέπει να συμπληρωθεί σε καθημερινή βάση με τις ακόλουθες κρίσιμες παραμέτρους :

1. Την ανάπτυξη των *ελληνο-αμερικανικών σχέσεων* πάνω στη συστηματική κατανόηση του αμοιβαίου συμφέροντος που δεν μπορεί να κινείται ούτε στο πλαίσιο ενός συμμάχου με την έννοια του "φόρου υποτελούς", ούτε στο πλαίσιο μιας ατέρμονης αντιπαλότητας με τη μοναδική υπερδύναμη.
2. Τη χάραξη μιας *πολυδύναμης και ενεργού εξωτερικής πολιτικής* με προτεραιότητα στις σχέσεις στρατηγικής συμμαχίας με τις παρακαυκάσιες χώρες. Στη διεύρυνση των σχέσεων συνεργασίας με τη Ρωσία και τις χώρες της Κεντρικής Ευρώπης. Στην ανάπτυξη διμερών σχέσεων με την Ινδία, την Κίνα, το Ιράν. Στην ενίσχυση του μεσογειακού και μεσανατολικού ρόλου που παραδοσιακά ασκεί η Ελλάδα.
3. Την ενίσχυση της *αποτρεπτικής μας δύναμης* στα πλαίσια της εθνικής στρατηγικής ασφάλειας και άμυνας της χώρας απέναντι στην εξωτερική απειλή που εξακολουθεί και στη νέα ιστορική φάση να αποτελεί ακρογωνιαίο λίθο.
4. Την ενίσχυση της *οικουμενικής διάστασης* του ελληνισμού, της πολιτισμικής και πνευματικής του θωράκισης και προώθησης στον κόσμο των ανοιχτών συνόρων και την αξιοποίηση του ως ισχυρού συγκριτικού πλεονεκτήματος
5. Την διασφάλιση των *εσωτερικών προϋποθέσεων* μιας νέας ενότητας του Ελληνισμού που αποκτά τεράστια σημασία στην επίτευξη των στόχων μας και στην επίλυση των ανοιχτών εθνικών μας θεμάτων σε κλίμα εθνικής συνεννόησης και ενιαίας δράσης.

Η ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ

Η πρώτη και επείγουσα ανάγκη για μας είναι να βρούμε ξανά το νήμα της ιστορίας που μας συνδέει ως προοδευτικό κίνημα με τις ρίζες, τις διαχρονικές αξίες και τις ιστορικές κατακτήσεις των δυνάμεων του δημοκρατικού σοσιαλισμού. Να κράτησουμε σταθερά στο επίκεντρο της σκέψης και της πολιτικής μας τον άνθρωπο και τη ζωή του. Γι' αυτό χρειάζεται επειγόντως, μέσα στις νέες πραγματικότητες και τις μεταβαλλόμενες συνθήκες να αξιολογηθεί, να επανακριθεί και να επανακαθοριστεί η έννοια της κοινωνικής προόδου και της ατομικής ολοκλήρωσης μέσα σ' αυτή.

Ο κεντρικός στόχος της σύγχρονης σοσιαλιστικής στρατηγικής είναι η *Ευ-ημερία του Πολίτη*. Πεδίο εφαρμογής είναι η *Ποιότητα Ζωής* του με την πιο ευρεία σημασία της. Η οργάνωση της καθημερινότητας του, του χρόνου της ημέρας του, του χώρου της συνολικής κοινωνικής δραστηριότητας. Η "καλη-μέρα" του.

Ευημερία του Πολίτη σημαίνει ασφάλεια στη ζωή του, στην εργασία του, στην υγεία και τον ελεύθερο χρόνο του, στη γειτονιά του. Σημαίνει αξιοπρέπεια στη σχέση του με τους άλλους, με το κράτος, με το φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον. Σημαίνει δημιουργική και πλούσια κοινωνική ζωή. Σημαίνει προοπτική που τον συνδέει με τις εξελίξεις, διαμέσου της γνώσης, της παιδείας, του πολιτισμού, της τεχνολογίας, της επικοινωνίας, που τον καθιστά συμμετόχο και ενεργό στην οικοδόμηση μιας πολιτείας ανθρώπου.

Η Ευημερία του Πολίτη και η διαρκής αναβάθμιση της Ποιότητας Ζωής του, είναι η αφετηρία αλλά και το τελικό κριτήριο για να πετύχουμε τους στόχους μας και να οριοθετήσουμε ξανά την προοδευτική μας στρατηγική. *Να ακολουθήσουμε την αντίστροφη πορεία και από τον Πολίτη και τη ζωή του να οδηγηθούμε στην ευημερία της τοπικής κοινωνίας, του ελληνισμού, της ευρώπης, της παγκόσμιας κοινότητας.*

Η Αριστερά και κυρίως η Ευρωπαϊκή Αριστερά είναι η δύναμη που ιστορικά διαμόρφωσε το μοναδικό ολοκληρωμένο πρότυπο ευημερίας, την κοινωνία του σοσιαλδημοκρατικού συμβολαίου της πλήρους απασχόλησης, του κοινωνικού κράτους και του υψηλού επιπέδου διαβίωσης. Αυτού του προτύπου που όχι μόνο αμφισβητείται και δοκιμάζεται από τη λαίλαπα του νέο- φελελευθερισμού αλλά και υποβαθμίζεται και ξεπερνιέται από τις αντινομίες που δημιουργεί η παγκοσμιοποίηση στην οργάνωση του εθνικού κράτους.

Είναι βέβαιο ότι η *διαμόρφωση του νέου προτύπου ευημερίας* ποιοτικά

διαφορετικού που θα οικοδομείται με νέους σύγχρονους όρους αποτελεί την κατ' εξοχή οριοθέτηση της προοδευτικής και σοσιαλιστικής στρατηγικής.

Αυτό, βεβαίως, δε σημαίνει απειμπόληση από τη σύγχρονη Αριστερά των διαχρονικών της αξιών και στόχων, ούτε παραίτηση από τις ιστορικές της επιδιώξεις. Μπορεί κάθε εποχή και κάθε κατάκτηση να είναι ιστορικά ανεπανάληπτη, όμως πάντοτε η Αριστερά υπήρξε φορέας υπεράσπισης και εκπροσώπησης των αδυνάμων, των μη προνομιούχων, των μη εχόντων και κατεχόντων, των κοινωνικά αποκλεισμένων, των ανθρώπων που δεν απολαμβάνουν τα αγαθά του πολιτισμού. Χωρίς τη δικαιοτέρα κατανομή του εισοδήματος, χωρίς τη δικαιότερη κατανομή του πλούτου, χωρίς το στόχο μιας κοινωνίας πλήρους απασχόλησης, χωρίς την ύπαρξη κοινωνικού ιστού ασφάλειας και προστασίας, χωρίς βελτίωση της ποιότητας ζωής, χωρίς διαρκή εξανθρωπισμό της εργασίας, δεν νοείται και δεν υπάρχει Αριστερά. Η σύγχρονη Αριστερά απ' αυτό ακριβώς το σημείο οφείλει να ξεκινήσει για να οικοδομήσει το νέο μοντέλο ευημερίας: από την έμπρακτη εξάντληση κάθε δυνατότητας και κάθε ικμάδας της, για βήμα προς βήμα εφαρμογή των θεμελιωδών της αξιών, έτσι ώστε να διαμορφώσει τη νέα της στρατηγική γύρω απ' αυτές.

Η στρατηγική της νέας ευημερίας σε ό,τι αφορά το πραγματικό της περιεχόμενο περνά μέσα από πέντε κρίσιμες και αναντικατάστατες συνιστώσες :

Την *Ανάπτυξη*, τη *Δικαιοσύνη*, την *Απασχόληση*, την *Αλληλεγγύη*, τη *Δημοκρατία*.

Για κάθε μια απ' αυτές οφείλουμε να επανακαθορίσουμε περιεχόμενο, κατευθύνσεις, στόχους, προτεραιότητες και πολιτικές.

Ευημερία με ανάπτυξη

Για να υπάρξει ευημερία με ανάπτυξη όλοι συμφωνούμε ότι πρέπει ταχύτατα να ξεπεράσουμε την *παθογένεια της ελληνικής οικονομίας* που στηρίζεται :

- ✓ σε μια μεταπρατική, με μικρό μέγεθος, υψηλό κόστος παραγωγής και μη ανταγωνιστική παραγωγική δομή που διαρκώς συρρικνώνεται
- ✓ σε ένα διευρυμένο, αντιπαραγωγικό, αναποτελεσματικό, σπάταλο κράτος
- ✓ σε ένα σύστημα κοινωνικών παροχών πολυδάπανο, μη αποδοτικό που διαιωνίζει ξεπερασμένες δομές, αρνείται πεισματικά καινοτομίες και αλλαγές και που τελικά υποβαθμίζει την ποιότητα ζωής του πολίτη

Η ONE επιβάλλει το ξεπέρασμα αυτής της παθογένειας και ποσοτικά διασφαλίζει όρους οικονομικής σταθερότητας και ασφάλειας στην πορεία της χώρας. Είναι όμως η αρχή κι όχι το τέλος μιας εποχής. Η πρόκληση των καιρών και η πρόσκληση της Ευρώπης, είναι πρόκληση και πρόσκληση της *επόμενης μέρας*. Γι' αυτήν πρέπει να μιλήσουμε και από αυτήν θα ξεκινήσουμε. Μπροστά μας ανοίγονται δύο δρόμοι.

Ο *πρώτος δρόμος*, αυτός του *νέο-φιλελευθερισμού είναι ο δρόμος της ανεξέλεγκτης λειτουργίας της αγοράς και της πλήρους ασυδοσίας του κεφαλαίου*. Η ιστορία διαψεύδει ήδη με τρόπο καταλυτικό το νέο-φιλελεύθερο μοντέλο και τη λογική που το διέπει. Αυτό που αποθεώνει την αγορά και θέλει να καταστήσει την κοινωνία υποχείριο της. Που επικεντρώνει το ενδιαφέρον του στην ποσοτική αύξηση της παραγωγής αφήνοντας στους μηχανισμούς της αγοράς τη διανομή των κερδών. Που δημιουργεί γεωγραφικές και κοινωνικές ασυμμετρίες στην κατανομή του πλούτου. Που ενσωματώνει την ανισότητα στο φορολογικό σύστημα, τις εργασιακές σχέσεις και τη λειτουργία του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Που ιδιωτικοποιεί τις κοινωνικές παροχές και υπηρεσίες στο όνομα του μικρού και περιθωριακού κράτους δημιουργώντας διπλά συστήματα πρόνοιας. Είναι η λογική που δημιουργεί ανοχύρωτες οικονομίες, ευάλωτες στις διεθνείς κρίσεις, γιατί συντηρούν το κερδοσκοπικό κεφάλαιο και συντηρούνται απ' αυτό, ζούν και πεθαίνουν μαζί του. Είναι η λογική που αναγορεύει τον εξ ορισμού μηχανισμό συγκέντρωσης κεφαλαίου, με υψηλό κόστος και ρίσκο, δηλαδή το Χρηματιστήριο, ως το βασικό δείκτη σταθερότητας και ανάπτυξης ενώ το ίδιο κάθε στιγμή κινδυνεύει ακόμη και από "το πέταγμα μιας πεταλούδας". Είναι η λογική που δημιουργεί οικονομίες χωρίς βάθος, χωρίς κοινωνική βάση. Οικονομίες με υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης που όμως κινδυνεύουν να καταρρεύσουν ως χάρτινος πύργος στην πρώτη χρηματιστηριακή κρίση. Οι περίφημες "ασιατικές τίγρεις" είναι δείγμα αυτού του μοντέλου του οποίου θιασώτης με τρόπο αυθαίρετο και επιπόλαιο στη χώρα μας είναι η ΝΔ.

Υπάρχει και ο *δικός μας δρόμος*. Ο *δρόμος που αποδέχεται την αγορά και τους κανόνες της αλλά την εντάσσει σε μια κοινωνική οργάνωση που καθορίζει η ίδια τους στόχους της και θέτει το δικό της ρυθμιστικό πλαίσιο*. Ο δρόμος που ρίχνει όλο το βάρος του στην ανάπτυξη ως αυξανόμενο αλλά με ποιοτικά χαρακτηριστικά μέγεθος, στην παραγωγική αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων. Ο δρόμος που προϋποθέτει την επίτευξη υψηλών ρυθμών ανόδου του ΑΕΠ αλλά δεν ταυτίζεται μ' αυτό. Δεν υπάρχει μόνιμα αναπτυσσόμενη και με ταχύρυθμο τρόπο οικονομία χωρίς αύξηση της παραγωγικότητας. Χωρίς εκσυγχρονισμό και ανασυγκρότηση του παραγωγικού δυναμικού. Χωρίς ορθολογική ισόρροπη και σχεδιασμένη

κατανομή των επενδύσεων σε εξωστρεφείς προσανατολισμούς. Χωρίς την αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων. Χωρίς διασύνδεση κλαδικών και περιφερειακών πολιτικών και προτεραιοτήτων.

Αυτός ο δρόμος έχει δύο ονόματα: *Ανασυγκρότηση και εκσυγχρονισμός*

Ανασυγκρότηση της παραγωγής και των περιφερειών της χώρας με σαφείς και ιεραρχημένες προτεραιότητες:

- ✓ στην ανάπτυξη των επικοινωνιών, των μεταφορών, των νέων τεχνολογιών, των διεθνών δικτύων, της ενέργειας, της κοινωνίας της πληροφορίας
- ✓ στη διεύρυνση της παραγωγικής βάσης της οικονομίας στο χώρο της βιομηχανίας και της μεταποίησης
- ✓ στην μεγάλη και κρίσιμη μεταρρύθμιση του αγροτικού τομέα μέσα στα πλαίσια ολοκληρωμένης πολιτικής για την ανάπτυξη της υπαίθρου και εν όψει των σημαντικών εξελίξεων της απελευθέρωσης του εμπορίου και της αντζέντας 2000
- ✓ στη στροφή, στην ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών με αιχμή τον τουρισμό

✓ στην ολοκλήρωση των εθνικών υποδομών

✓ στην κατάρτιση και εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού

Εκσυγχρονισμός των δομών της οικονομίας που επιτάσσει:

- ✓ την ολοκλήρωση των διαρθρωτικών αλλαγών στην οικονομία και την κοινωνία
- ✓ την εξυγίανση και ανάπτυξη των ΔΕΚΟ
- ✓ την αναδιάρθρωση του ευρύτερου δημόσιου τομέα
- ✓ την ουσιαστική μεταρρύθμιση και αποκέντρωση της δημόσιας διοίκησης
- ✓ τη μεταρρύθμιση στην παιδεία
- ✓ την ανασυγκρότηση με νέους όρους του κοινωνικού κράτους
- ✓ την αναμόρφωση των εργασιακών σχέσεων

Ευημερία με δικαιοσύνη

Εδώ βρίσκεται το πεδίο της δικαιότερης διανομής του εισοδήματος και της κατανομής του πλούτου που θεμελιώνεται:

- ✓ Σε ένα νέο μοντέλο διανομής μισθών-κόστους εργασίας.

- ✓ Στη δικαιότερη διανομή των αποτελεσμάτων της αύξησης της παραγωγικότητας.
- ✓ Σε ένα σύστημα φορολογικής δικαιοσύνης και δικαιότερης κατανομής των βαρών
- ✓ Στη δικαιότερη κατανομή του πλούτου για το σύνολο της ανάπτυξης σε γεωγραφικό επίπεδο, όπως και την εκπόνηση ειδικών αναπτυξιακών προγραμμάτων για φθίνουσες περιοχές ή την προστασία περιβαλλοντικών και οικολογικών πόρων

Ο βασικός στόχος είναι η διαμόρφωση ενός ελάχιστου εισοδήματος για κάθε πολίτη μέσα από την εξοικονόμηση πόρων που μπορούν να διοχετευθούν σε κοινωνικές ανάγκες. Ξεκινώντας από τις δυνάμεις της νέας φτώχειας, των μακροχρόνια άνεργων και των νέων, κάθε πολίτης πρέπει να αποκτήσει το αναφαίρετο δικαίωμα συμμετοχής του στο προϊόν της ανάπτυξης. Είναι μια ευρωπαϊκή πρακτική που ξεπερνά τις μερικές εκδοχές της εθνικής σύνταξης ή της προνοιακής πολιτικής.

Υπογραμμίζω ότι με την ένταξη μας στην ONE οφείλουμε και θα μπορούμε να θεσμοθετήσουμε και σταδιακά να εφαρμόσουμε τέτοιου είδους πολιτικές. Τις χρωστάμε στον ελληνικό λαό για τις προσπάθειες που κάνει και τις θυσίες που έχει υποστεί τα τελευταία χρόνια για να φθάσουμε στην ONE.

Ευημερία με απασχόληση

Δεν υπάρχει δημοκρατία και ανθρώπινη κοινωνία χωρίς την εργασία. Το δικαίωμα του ανθρώπου σ' αυτή παραμένει αναπαλλοτρίωτο. Αυτή είναι η ψυχή της σοσιαλιστικής μας πρότασης. Απαιτείται συγκροτημένη στρατηγική απασχόλησης πάνω σε συγκεκριμένες αρχές και κατευθύνσεις.

- ✓ Πρώτη αρχή και κατεύθυνση είναι η ενσωμάτωση της πολιτικής για την απασχόληση ως οργανικού στοιχείου της ίδιας της αναπτυξιακής διαδικασίας, αλλά και ως διαρθρωτικού προβλήματος της οικονομίας της αγοράς.
- ✓ Δεύτερη αρχή και κατεύθυνση είναι η διαμόρφωση ενός νέου μοντέλου διαχείρισης του χρόνου της εργασίας, με την προοπτική διαρκούς διεύρυνσης του ελεύθερου χρόνου, έτσι που να πολλαπλασιάζει και να διευρύνει τις ευκαιρίες αυτοολοκλήρωσης και δημιουργικής απασχόλησης
- ✓ Τρίτη αρχή και κατεύθυνση είναι η μερική απασχόληση που πρέπει να ενταχθεί ολοκληρωμένα και οργανικά ως αυτόνομη παράμετρος προσαρμογής σε ό,τι αφορά τις νέες εργασιακές σχέσεις.

- ✓ Τέταρτη αρχή και κατεύθυνση είναι η *θέσπιση και κατοχύρωση* της δια βίου εκπαίδευσης ως μοχλού δημιουργίας ίσων ευκαιριών και πρόσβασης σε θέσεις εργασίας.
- ✓ Πέμπτη αρχή και κατεύθυνση είναι η ανάπτυξη, στο χώρο της εργασίας, ενός *κοινωνικού τομέα* που περιλαμβάνει συνδυασμό τρόπων μη εμπορευματικής παραγωγικής εργασίας.

Είναι φανερό ότι το πλαίσιο αυτών των αρχών και κατευθύνσεων υπαγορεύει μια *ενεργητική πολιτική απασχόλησης*, σχεδιασμένη πέρα από τα όρια του αυτοματισμού στην αγορά εργασίας. Ταυτόχρονα αυτό το πλαίσιο ως ολοκληρωμένη πολιτική επιτρέπει *όχι μόνο να συζητήσουμε από σήμερα κιόλας το 35ωρο αλλά και να το εντάξουμε σε μια βιώσιμη στρατηγική που τα πρώτα βήματα της μπορούν να διαμορφωθούν πολύ πριν την εφαρμογή του.*

Ευημερία με αλληλεγγύη

Η διαμόρφωση σύγχρονων θεσμών κοινωνικού κράτους οφείλει να είναι η μετακίνισιανή απάντηση μας στο νεοφιλελεύθερο πρότυπο. Μια σύγχρονη Αριστερά οφείλει να μεταβεί από το παραδοσιακό κράτος πρόνοιας στο σύγχρονο κοινωνικό κράτος, από την προνοιακή πολιτική στην πολιτική κοινωνικής αλληλεγγύης. Το σύγχρονο κοινωνικό κράτος πρέπει να αποτελεί προϊόν ανακατανομής του κοινωνικού πλούτου, να είναι οργανικό στοιχείο της αναπτυξιακής διαδικασίας και όχι συμπληρωματικό στοιχείο της συνολικής κοινωνικής αναπαραγωγής. Ο κοινωνικός προϋπολογισμός πρέπει να χρηματοδοτεί τα δημόσια αγαθά αλλά και την κοινωνική πολιτική σε ό,τι αφορά την απασχόληση, την πρόνοια, τη στέγη, τον πολιτισμό, διαμορφώνοντας ένα *πραγματικό δίκτυο κοινωνικής προστασίας.*

Η μετάβαση από την προνοιακή πολιτική στην πολιτική κοινωνικής αλληλεγγύης σημαίνει μετάβαση :

- ✓ Από την επιδότηση της ανεργίας στην επιδότηση της απασχόλησης
- ✓ Από τη στήριξη των εισοδημάτων στις δαπάνες διαρκούς εκπαίδευσης και εξειδίκευσης για είσοδο στην αγορά εργασίας
- ✓ Από την καθολική και αναιμική ενίσχυση προς όλους στην εξειδικευμένη και αρθρωμένη πολιτική για τον καθένα, με βάση τα πραγματικά του εισοδήματα.
- ✓ Από την αποκλειστική ευθύνη του κράτους στη συνευθύνη του κοινωνικού συνόλου, το οποίο, με τις συλλογικές αποφάσεις του, μπορεί να αναλαμβάνει ολοένα μεγαλύτερο μέρος του κόστους.

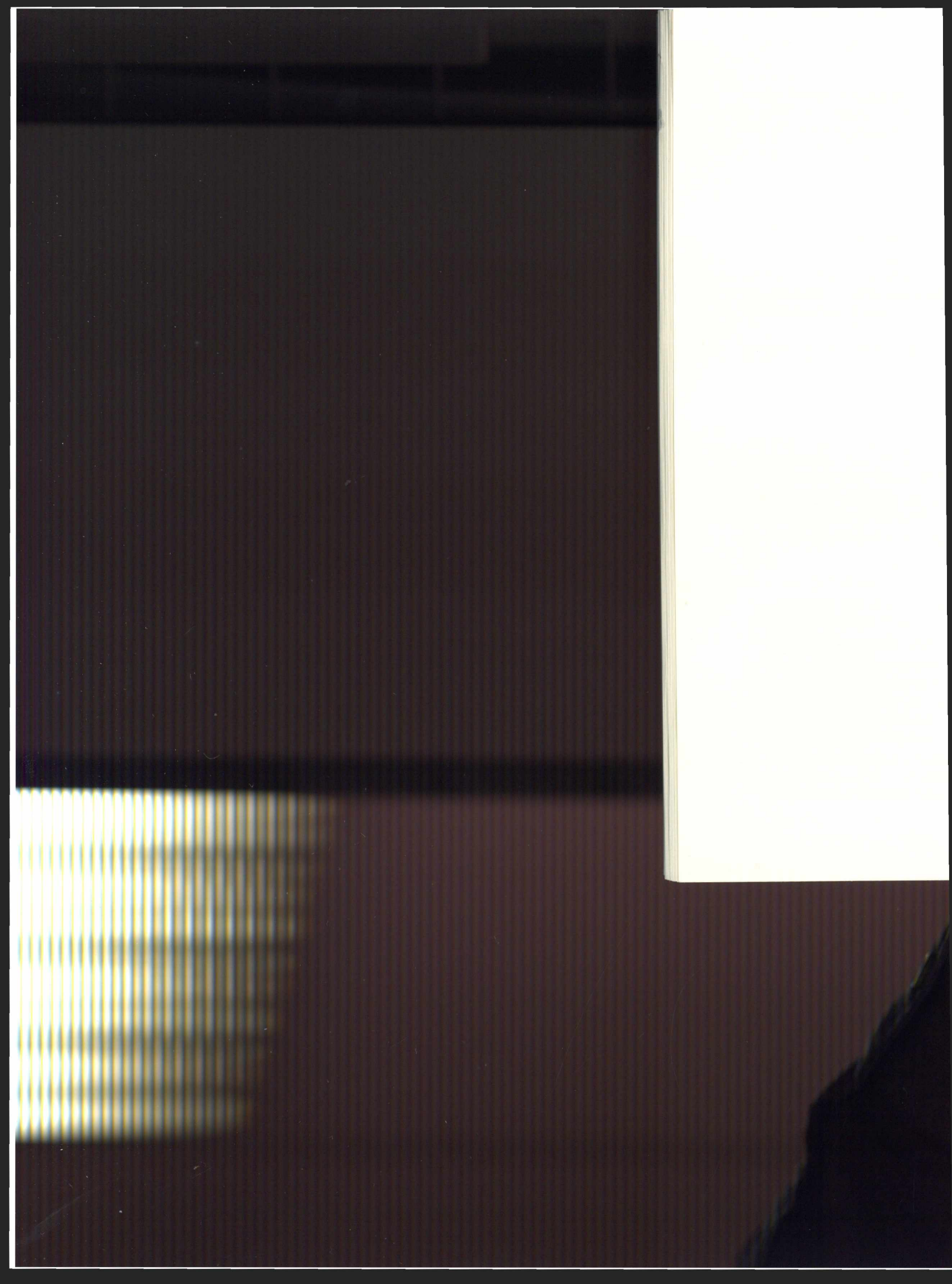
Είναι φανερό ότι όλα αυτά προσδίδουν στο σύγχρονο κοινωνικό κράτος ένα χαρακτήρα *αναδιανεμητικό.* Ο "*κοινωνικός μισθός*" θα είναι η συμπίκνωση της απόδοσης στον πολίτη των υπηρεσιών του δικτύου κοινωνικής αλληλεγγύης.

Ευημερία με δημοκρατία

Το κράτος-δικαίον και η κοινωνία ίσων ευκαιριών και αξιοκρατικών επιλογών είναι ουσιαστικά η ενσάρκωση της δημοκρατίας στην κοινωνική, οικονομική, δημόσια και ιδιωτική ζωή.

Το Κράτος δικαίου εκφράζεται :

- ✓ με την προστασία του πολίτη απέναντι στο κράτος, τα παντοδύναμα μέσα επικοινωνίας, τη μονοπωλιακή συγκέντρωση της οικονομικής δύναμης
 - ✓ με την θεσμική ολοκλήρωση της αποκεντρωμένης και δημοκρατικής πολιτείας
 - ✓ με τον εκσυγχρονισμό, τη διαφάνεια, τον έλεγχο στη λειτουργία του πολιτικού συστήματος
- Η κοινωνία ίσων ευκαιριών και αξιοκρατικών επιλογών εκφράζεται:
- ✓ με την παροχή ίσων ευκαιριών ανάμεσα στα φύλα, στις ηλικίες, στις γεωγραφικές περιοχές και στις κοινωνικές κατηγορίες, στην πρόσβαση στην απασχόληση, την εκπαίδευση, τα κοινωνικά αγαθά
 - ✓ με την άρση των αντικινήτρων για τις δυνάμεις του κοινωνικού αποκλεισμού, στην καταπολέμηση της ξενοφοβίας, του ρατσισμού
 - ✓ με την αξιοκρατία σ' όλες τις πτυχές της κοινωνικής ζωής και στη λειτουργία του κράτους

ΟΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ ΚΑΙ Ο ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΟΣ ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ

Η αναζήτηση των κοινωνικών δυνάμεων της νέας ευημερίας έχει ιστορική και συγκεκριμένη διάσταση στο χώρο, στο χρόνο, στον τόπο. Έχει μια ιστορικότητα που απορρέει από τη συγκεκριμένη κοινωνική διάταξη, τις νέες ανάγκες και τα προτάγματα που θέτει στο σύνολό του ο λαός.

Στη δεκαετία του '70 εργαζόμενοι, πολιτικά περιθωριοποιημένοι, κοινωνικά απομονωμένοι, χωρικά και γεωγραφικά παρακμασμένοι, αντίπαλοι ενός εχθρικού κράτους, οραματίζονται μια κοινωνική οργάνωση με στοιχειώδη ισονομία και ισοπολιτεία και μια πολιτεία που τους νομιμοποιεί. Πλάι στα μεγάλα πανδημοκρατικά και εθνικά αιτήματα η λογική της αντικατάστασης ενός κράτους που λειτουργούσε διχαστικά και η πρόσβαση στα κέντρα λήψης των αποφάσεων διαμόρφωσαν ένα ριζοσπαστικό κοινωνικό κίνημα. *Η κάλυψη των κραυγαλέων ανισοτήτων και αδικιών, η στοιχειώδης αναδιανομή του πλούτου καθόριζαν το διεκδικητικό πλαίσιο του πολιτικού αγώνα.*

Η σημερινή ελληνική κοινωνία άλλαξε θεαματικά μέσα στο τελευταίο τέταρτο του αιώνα και ασφαλώς με τη δική μας συμμετοχή και κυρίαρχη δράση. Σήμερα η θεσμική συγκρότηση της κοινωνίας ολοκληρώνεται. Το κράτος παύει να αποτελεί τον υποδοχέα ονείρων και αιτημάτων. Η δημοκρατική αναγέννηση και η εθνική ολοκλήρωση σ' ένα μεγάλο βαθμό πραγματοποιούνται. Οι ανάγκες αλλάζουν, γίνονται πιο σύνθετες, πιο πολύπλοκες και ταυτόχρονα πιο διακριτές, πιο προσγειωμένες στο έδαφος μιας νέας εποχής.

Η σύγχρονη κοινωνική δομή

Αν θέλει κανείς να αναγνώσει με σύγχρονους όρους την παλιά απλοϊκή ταξική πυραμίδα τάσεις μόνο μπορεί να διακρίνει, όπως για παράδειγμα μια παγκόσμια και διεθνική άρχουσα τάξη μεγιστάνων του πλούτου στην κορυφή ως απόρροια των διαδικασιών της παγκοσμιοποίησης και της τρομακτικής συγκέντρωσης της οικονομικής δύναμης.

Θα μπορούσε ακόμη να διακρίνει τον εμπλουτισμό των παλιών εθνικών αστικών τάξεων που εξακολουθούν μεν να ελέγχουν το μεγαλύτερο ποσοστό του εγχώριου πλούτου, διευρύνονται όμως διαρκώς με νέες δυνάμεις, με τη συμμετοχή των κατόχων της γνώσης και των διευθυντικών

στρωμάτων, που γέννησε η τεχνολογική εποχή. Έτσι διαμορφώνεται μια ας την ονομάσουμε “μετα-αστική” πολυάριθμη και πολύμορφη τάξη με σημαντική συμμετοχή στην κατοχή της μέσων παραγωγής και στη διάρθρωση του παραγωγικού συστήματος. Ταυτόχρονα, στην παλιά μικρομεσαία και αγροτική τάξη, διαμορφώνεται μια σημαντική κοινωνική πλειοψηφία από τις εκσυγχρονιστικές διαδικασίες που την αποτελούν εξειδικευμένοι εργάτες, νέου τύπου επιχειρηματίες και επιστήμονες. Με άλλα λόγια το “κοινωνικό κέντρο” απαρτίζεται από ευρεία ομάδα του πληθυσμού, δυναμικά αναπτυσσόμενη. Μια κοινωνική δύναμη που βελτίωσε παλιές και παραδοσιακές γνώσεις, μεθόδους και τεχνικές και, αφού αφομοίωσε την τεχνογνωσία και τις νέες τεχνολογίες, συγκροτεί ήδη έναν κεντρικό κοινωνικό κορμό από δυνάμεις παραγωγικού και επιστημονικού χαρακτήρα.

Στη βάση της πυραμίδας βρίσκονται πάντοτε οι άνεργοι, οι περιθωριακοί, οι ανειδίκευτοι εργάτες, οι φτωχοί ή και ακτήμονες αγρότες, όσοι συνθλίβονται από τη ραγδαία μεταβολή των όρων παραγωγής, την απαξίωση παραδοσιακών τεχνολογιών και επαγγελμάτων, τα θύματα της δομικής ανεργίας. Είναι το γκέτο της “κοινωνίας της αφθονίας”.

Και, βεβαίως, δεν είναι δυνατό να αγνοήσουμε τα παρασιτικά και γραφειοκρατικά στρώματα στο στρεβλό κράτος και την αντιπαραγωγική δομή της οικονομίας μας, τους διαμεσολαβητές, τους μιζαδόρους, τους ραντιέρηδες, όλους αυτούς του που πωλούν “αέρα τοις μετρητοίς”.

Αν ήθελε κάποιος να περιγράψει τις σύγχρονες κοινωνικο-οικονομικές αντιθέσεις έτσι όπως αρθρώνονται σε ποιες θα μπορούσε να αναφερθεί;

Στην αντίθεση ανάμεσα στις δυνάμεις της παραγωγικής οικονομίας και της παραοικονομίας σε παγκόσμιο ή εθνικό επίπεδο;

Στην αντίθεση ανάμεσα στον ημιανάπτυκτο βιομηχανικό κόσμο και τον κόσμο της “κοινωνίας της πληροφορίας” και της κριτικής γνώσης;

Στην αντίθεση ανάμεσα στη διεθνή πλουτοκρατία και την κρατική εξουσία με τα “μετα-αστικά” στρώματα;

Στην αντίθεση ανάμεσα στους εργαζομένους και τους ανέργους ή τους ξένους εργάτες;

Ή τελικά στον πόλεμο όλων εναντίον όλων;

Και όλα αυτά κάτω από το πανίσχυρο πέλμα της παραγωγής και αναπαραγωγής της “εικονικής κοινωνίας” και των παντοδύναμων μέσων και σχέσεων που ισοπεδώνουν, γενικεύουν, απλοποιούν και κατατάσσουν κατά το δοκούν γεγονότα, πραγματικότητες, αξίες, συνειδήσεις, κοινωνικές τάσεις και στάσεις.

Ο νέος προοδευτικός κοινωνικός συνασπισμός

Η παρακμή της πολιτικής και την κομματοκρατίας που βιώνουμε σήμερα και εδώ αλλά και διεθνώς έχει στη βάση της τη διαπίστωση ότι οι θεωρούμενες ως αυτονόητες και καθαρές απαντήσεις και λύσεις που έφερε το 1989, δεν είναι πια τόσο αυτονόητες και καθαρές σήμερα. Η “κεντροποίηση” της πολιτικής και κοινωνικής ζωής καθώς και η αποδυνάμωση των διαχωριστικών γραμμών ανάμεσα στις συντηρητικές και προοδευτικές πολιτικές, ως απόρροια της σύγχισης και της ισοπέδωσης που προκαλούν οι παγκόσμιες εξελίξεις, αποτελούν μεταβατικό φαινόμενο μιας ρευστής εποχής. Ακόμη και ο Χενρι Κίσιγκερ κατανόησε ότι η κρίση των χρηματιστηρίων μπορεί να γεννήσει ένα νέο Μάρξ.

Το κρίσιμο ερώτημα είναι σε ποια κατεύθυνση θα οικοδομηθεί ο νέος προοδευτικός κοινωνικός σχηματισμός και τη μορφή θα πάρει η αένναη σύγκρουση των δυνάμεων της συντήρησης και της προόδου. Και πως θα αντιστοιχηθεί αυτή η εξέλιξη ανάμεσα στο κοινωνικό και πολιτικό επίπεδο. Μια εξέλιξη που θα δώσει ζωή και περιεχόμενο στην Πολιτική, τη Δημοκρατία, τον Πολιτισμό, των επόμενων κρίσιμων χρόνων.

Είναι φανερό, ότι ο νέος προοδευτικός κοινωνικός συνασπισμός δημιουργεί μέτωπο απέναντι στις δυνάμεις του άκριτου κοσμοπολιτισμού, της αντι-παραγωγικής οικονομίας, του παρασιτισμού και της διαφθοράς. Και με βάση τις παραδοσιακές δυνάμεις της παραγωγής, που αποτελούν τη ραχοκοκαλιά του ΠΑΣΟΚ και που εξακολουθούμε να υποστηρίζουμε και να στηρίζομαστε σ’ αυτές, δηλαδή το μπλοκ των μη προνομιούχων, των εργαζομένων, ο κοινωνικός συνασπισμός διευρύνεται από νέα κοινωνικά στρώματα που γεννά η εποχή και οι εξελίξεις της. Και δεν μπορεί η πολιτική που θέλει να τον εκφράσει να εξαντλείται στην τεχνοκρατική και συμβιβαστική διεκπεραίωση κοινωνικών συμβολαίων ανάμεσα σε εταίρους, μας τυπικής κοινωνικής συναίνεσης που διαρκώς φθίνει.

Πρέπει να εξοικειωθούμε με την ιδέα ότι η κοινωνία του σήμερα και του αύριο θα στηρίζεται σε μια ενσυνείδητη αναπτυξιακή συμμαχία, αντιπαρτιθέμενων, ίσως, αλλά συμβατών συμφερόντων. Ο νέος προοδευτικός κοινωνικός συνασπισμός οφείλει να αρθρώνει αυτή τη συμμαχία μέσα από ολοκληρωμένες αναπτυξιακές και παραγωγικές συμφωνίες που συμπεριλαμβάνουν όλες τις όψεις της πραγματικής ανάπτυξης και της στρατηγικής της νέας ευημερίας. Οφείλει να συσπειρώνει σε μια ευρεία και διαρκώς διευρυνόμενη κοινωνική πλειοψηφία τις δυνάμεις της εργασίας, της παραγωγής, του πολιτισμού, της οικολογίας και της επιστήμης. Δυνάμεις που έχουν συγκεκριμένο όραμα για τον ελληνισμό, που επιδιώκουν την ανασυγκρότηση, τον

εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη του τόπου την ίδια την αναγέννησή του τελικά. Εδώ βρίσκονται οι πραγματικές διαχωριστικές γραμμές μέσα στην κοινωνία. Γραμμές που υπαγορεύουν τις διαφορετικές πολιτικές που επαναθεμελιώνουν την αντιπαράθεση των δυνάμεων της συντήρησης και της προόδου.

Νέος πολιτικός και κομματικός πολιτισμός

Μια τέτοια εξέλιξη προϋποθέτει ένα νέο πολιτικό και κομματικό πολιτισμό. Ένα πολιτισμό που μεταφέρει τον πυρήνα της πολιτικής από την κατάληψη του κράτους και τη διαχείριση των κρατικών υποθέσεων στην ενεργό κοινωνία. Που επανακαθορίζει την αρμοδιότητα της πολιτικής στο χώρο του ιδιωτικού, και προτάσσει το κοινωνικό απέναντι στο “κράτος αφέντη” και την “κοινωνία των ιδιωτών”. Που προσανατολίζει σε πρακτικό περιεχόμενο τους στόχους της κοινωνίας και αρθρώνει τις συμφωνίες σε τοπικό, εθνικό, ευρωπαϊκό επίπεδο. Που οδηγεί από τη γενική αντιπαράθεση στην προγραμματική οριοθέτηση των εθνικών, προοδευτικών και κοινωνικών μετώπων. Η νέα εποχή δεν συμβαδίζει με την αβεβαιότητα και τη σύγχυση. Απαιτεί καθαρές προτάσεις, θέσεις και λύσεις.

ΠΑΣΟΚ: ΡΙΖΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΩΡΑ !

Το ΠΑΣΟΚ του 21^{ου} αιώνα, της νέας ιστορικής περιόδου, έχει το μεγάλο χρέος, την ηθική και πολιτική ευθύνη, να σχεδιάζει, να προτείνει, να υλοποιεί βήμα προς βήμα και να κατοχυρώνει μέσα στην κοινωνία το σύγχρονο όραμα του ελληνισμού και τη στρατηγική της νέας ευημερίας.

Χρέος και ευθύνη που προϋποθέτουν τρεις σημαντικές και παράλληλες επιδιώξεις :

- ✓ να αναλάβει την πολιτική διεύθυνση του νέου προοδευτικού κοινωνικού συνασπισμού
- ✓ να αναπτύξει κίνημα βάσης και ανασυγκρότησης σε όλους τους τομείς της κοινωνικής ζωής
- ✓ να ανασυνθέσει στη βάση των νέων αναγκών και στρατηγικών επιδιώξεων τον ευρύτερο προοδευτικό χώρο

Να ανοίξει νέο λογαριασμό με την ιστορία των επερχόμενων πραγμάτων αφήνοντας πίσω του το μηρυκασμό του παρελθόντος.

Ένα τέτοιο ΠΑΣΟΚ πρέπει να οικοδομηθεί πάνω σε πολύ συγκεκριμένες θέσεις, αντιλήψεις και κατευθύνσεις. Ένας δεκάλογος θέσεων συνιστούν την πολιτική θεωρία του ΠΑΣΟΚ για το σύγχρονο σοσιαλιστικό κόμμα, αλλά και δείχνουν το δρόμο της ριζικής αλλαγής και αναγέννησης του.

1. σχηματισμός αυτόνομων και ενεργών πολιτών

Το σύγχρονο σοσιαλιστικό κόμμα είναι σχηματισμός αυτόνομων και ενεργών πολιτών. Απέναντι στο νέο κοινωνικό συνασπισμό, ο σύγχρονος σοσιαλιστικός πολιτικός σχηματισμός δεν μπορεί να εμφανίζεται ως “κόμμα μαζών” ούτε ως κόμμα μηχανισμών ή αντιπροσώπων που νέμονται και διαχειρίζονται, μικρές ή μεγάλες, τοπικές ή κεντρικές, εξουσίες. Πολύ περισσότερο, δεν μπορεί να εμφανίζει την εικόνα ενός “κόμματος-αξιωματούχων” και των συν αυτοίς κομματαρχών, εικόνα που κυριαρχεί σήμερα.

Το σύγχρονο σοσιαλιστικό κόμμα δεν προβάλλει την εικόνα του διαχειριστή και διανομέα εξουσιών, αλλά του φορέα συλλογικής και δημοκρατικής διακυβέρνησης. Δεν αρνείται την ισοτιμία των κοινωνικών δυνάμεων, ούτε συσκοτίζει τις αντιθέσεις τους, αλλά εξαντλεί τον ενοποιητικό και διαρθρωτικό του λόγο και ρόλο στη διασφάλιση της κοινωνικής συνοχής. Δεν αναπαράγει τα στοιχεία της κοινωνικής καθυστέρησης, τον τοπικισμό, το συντεχνιασμό, την πελατειακή σχέση, την αντιπαραγωγική και παρασιτική δράση, αλλά αντιστέκεται σθεναρά, τα

υπερφαλαγγίζει και τα μετασχηματίζει. Δεν χρησιμοποιεί το αξιακό του πλαίσιο και την οικουμενικότητα των ιδεών του ως άλλοθι προοδευτικότητας απέναντι στην κοινωνία και τους πολίτες, αλλά το υιοθετεί ως απαρέγκλιτη αρχή στην κομματική του συγκρότηση, το κοινωνικό και πολιτιστικό του πρότυπο που το μετουσιώνει σε καθημερινή στάση και πράξη.

2. αναγέννηση με όρους κοινωνίας και όχι εξουσίας

Η μετάβαση από το κράτος στην ενεργό κοινωνία συνεπάγεται άλλο προσανατολισμό, άλλη φυσιογνωμία για το υπάρχον ΠΑΣΟΚ. Η πολιτική διεύθυνση του κοινωνικού συνασπισμού πρέπει να γίνεται με όρους κοινωνίας και όχι εξουσίας. Η εξουσία αποκεντρώνεται, διαχέεται και επιστρέφει μέσω της κοινωνίας εμπλουτισμένη με νέα ζωηφόρο δυναμική. Η κοινωνία δεν είναι μάζες, είναι πολίτες. Το κόμμα είναι απλώς ένα μέρος της κοινωνίας, ένας από τους αντιπροσωπευτικούς της θεσμούς και δεν μπορεί να υποκαταστήσει καμιά από τις αυτόνομες λειτουργίες της και κανέναν από τους θεσμούς της. *Το σύγχρονο σοσιαλιστικό κόμμα κρίνεται από την έμπρακτη δυνατότητα του να συλλογικοποιεί τις πολιτικές δομές, να κοινωνικοποιεί την εξουσία και την κατανομή της.*

Το να προωθούμε το “νέο ΠΑΣΟΚ” και να αναπαράγουμε τις σχέσεις εξουσίας που το καθλώνουν αποτελεί ματαιοπονία και στρουθοκαμηλισμό. Γι αυτό πρέπει να απαλλαγούμε από τις ιδεολογικές στρεβλώσεις που μας οδήγησαν σε απόσταση από την κοινωνία αλλά και από την ξεπερασμένη αντίληψη ότι αποτελούμε “φως στο σκοτάδι”. Ότι μας απονέμεται εξ οφίτιο η κοινωνική “πρωτοπορία”. Ότι η μοίρα και η “απόλυτη” γνώση μας έταξε να “καθοδηγήσουμε τις λαϊκές μάζες”.

3. ολοκληρωμένος κυβερνητικός σχηματισμός

Κεντρικός στόχος αυτής της αλλαγής είναι ο μετασχηματισμός των δομών του Κινήματος από τη μορφή ενός κόμματος “αντιπολιτευτικού τύπου” σε ένα ολοκληρωμένο κυβερνητικό σχηματισμό. Ένας σχηματισμός που προϋποθέτει τη συλλογική επεξεργασία, την απόφαση και τον έλεγχο της πολιτικής, την κοινωνικοποίηση της κρατικής και κυβερνητικής εξουσίας, την καθημερινή διαμόρφωση θετικών λαϊκών συσχετισμών.

Λέμε συχνά ότι η πολιτική προηγείται των προσώπων και ξεχνούμε ότι στο κόμμα μας, παρά τις κατά καιρούς προσπάθειες, *δεν κατοχυρώσαμε τις δομές που συλλογικά επεξεργάζονται και διαμορφώνουν την πολιτική.* Πρέπει να γνωρίζουμε ότι χωρίς αμφισβήτηση του προτύπου νομής και διαχείρισης της εξουσίας που απορρέει από συνειδητή πολιτική επιλογή

και εκπορεύεται από τα πάνω, κάθε αλλαγή στο κόμμα είναι οριακή και ενσωματώσιμη στην κρίση. *Αυτή η αλλαγή γίνεται επείγουσα και καθοριστική προτεραιότητα.*

4. ενότητα και σύνθεση -όχι τάσεις και ομάδες

Το ΠΑΣΟΚ γεννήθηκε και κυριάρχησε στην πολιτική ζωή της χώρας σε συνθήκες εθνικών και πανδημοκρατικών αιτημάτων μέσα σε ένα εξαρχής καθορισμένο πλαίσιο πολιτικής ενότητας και κοινής ιδεολογικής αναφοράς. Αυτό βρίσκεται σε διαμετρική αντίθεση με τα σοσιαλδημοκρατικά και σοσιαλιστικά κόμματα της Δύσης που προήλθαν ως μετεξέλιξη των συνδικάτων και που μέσα από την αμφισβήτηση και κριτική των κομμουνιστικών κομμάτων κατοχύρωσαν τις τάσεις ως ξεχωριστές συνιστώσες στη δομή και την οργάνωσή τους. Είναι φανερό ότι αυτή η εξέλιξη δεν εμπόδισε την αρτηριοσκληρώση και την αφυδάτωση του “κόμματος μαζών” και τη μετατροπή του σε “κόμμα αξιωματούχων”.

Ο σχηματισμός αυτόνομων και ενεργών πολιτών ως σύγχρονη μορφή σοσιαλιστικού κόμματος *δεν νομιμοποιεί τις “αντιπροσωπεύσεις”, την “καρτοποίηση” των μελών, τις αθροίσεις τιμαρειών, την έκφραση τάσεων. Επιβάλλει συνθήκες και όρους μιας νέας πολιτικής ενότητας μέσα από τη νέα ιστορική σύνθεση που επαγγελήκαμε.* Η ελεύθερη διακίνηση ρευμάτων, ιδεών, οι ομαδοποιήσεις γύρω από συγκεκριμένες επιλογές αποτελούν απόλυτη φυσιολογική εξέλιξη της εσωκομματικής δημοκρατίας. *Είναι ζωογόνος και δημιουργική πνοή.*

5. σύγχρονος επικοινωνιακός θεσμός

Το ΠΑΣΟΚ ως σύγχρονο σοσιαλιστικό κόμμα της νέας εποχής, για να επιβιώσει και να ηγεμονεύσει στην κοινωνία της πληροφορίας, οφείλει να αναδειχθεί ως *ο πιο εξελιγμένος επικοινωνιακός της θεσμός.* Πρέπει να μπορεί να ενσωματώνει και να αφομοιώνει στο εσωτερικό του την εξέλιξη της πολιτικής επιστήμης ως αντίληψης και γνώσης που γενικεύει και συνθέτει τους επιμέρους καταμερισμούς και τις εξειδικεύσεις. Οφείλει να διαμορφώνει συνεχώς συνείδηση της σχέσης ανάμεσα στο υπάρχον και το εφικτό, προβάλλοντας ταυτόχρονα τη δική του εκδοχή για το κοινωνικό “γίγνεσθαι” και “πράττειν”.

6. έξοδος από τα εθνικά τείχη

Κεντρική δομική αλλαγή στη λειτουργία του ΠΑΣΟΚ θα πρέπει να αποτελέσει η *έξοδος μας από τα εθνικά τείχη.* Επιβάλλεται η ανάληψη

σχεδιασμένων πρωτοβουλιών σε ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο για την αναμόρφωση των παραδοσιακών διεθνών θεσμών, για την εμπέδωση της οικουμενικότητας και την έκφραση της παγκόσμιας αλληλεγγύης στη στρατηγική των προοδευτικών δυνάμεων, για την ενίσχυση των πολιτικών διαδικασιών στα ευρωπαϊκά πράγματα. Πάνω στο νέο και σύγχρονο διεθνισμό θα αναγεννηθεί η *Σοσιαλιστική Διεθνής*. Πάνω στις ανάγκες μιας πραγματικής ευρωπαϊκής κυβέρνησης και ενός ευρωπαϊκού κοινοβουλίου με ουσιαστικές αρμοδιότητες θα επιταχυνθεί η συγκρότηση του *Ευρωπαϊκού Σοσιαλιστικού Κόμματος*. Και πάνω στην *αναμόρφωση των διεθνών μας σχέσεων* θα ακουμπήσει η πολύδυναμη και ενεργός εξωτερική μας πολιτική.

7. αρχή της άμεσης δημοκρατίας

Η θεμελιακή ιδεολογική, πολιτική και οργανωτική επιλογή αναγέννησης του ΠΑΣΟΚ δεν μπορεί να είναι άλλη από την *εφαρμογή της αρχής της άμεσης δημοκρατίας*. Η ίδια η κοινωνία, απαιτεί από τον πολιτικό της εκφραστή να ανοίγει συνεχώς διαύλους συμμετοχής και αυτοκαθορισμού αλλά και διαδικασίες αυτορρύθμισης συλλογικής μορφής. Με την άμεση δημοκρατία που επαναφέρει την πολιτική σε όλους τους χώρους, τους τομείς, τους κλάδους της κοινωνικής οργάνωσης, ως εξειδικευμένη δράση και παρέμβαση, το ΠΑΣΟΚ θα αποδεικνύει πρακτικά ότι αποτελεί *πραγματικό πεδίο σύνθεσης και ενοποίησης όλων των κοινωνικών υποκειμένων*. Υποκειμένων που ξεκινώντας από διαφορετικές αφετηρίες θα επιδιώκουν την εναλλακτική οργάνωση της ζωής και της πολιτείας που τους εκφράζει, ως *συνειδητή κοινωνική και πολιτική πλειοψηφία*.

Το κλειστό κόμμα σε μια κοινωνία ανοιχτών οριζόντων είναι συνταγή μουσειακής έκθεσης. Πρέπει με κατηγορηματικό και αναπότρεπτο τρόπο να αφήσουμε πίσω μας την παράδοση της επαγγελματικής και στενά χωρικής οργάνωσης καθώς και τις γραφειοκρατικές δομές που γέννησε. Το φεμινιστικό και το οικολογικό αίτημα, το πολιτιστικό και το αθλητικό ιδεώδες, το νέο κοινωνικό και εργασιακό πρότυπο, η σύνθετη και ανομοιογενής κοινωνική διαστρωμάτωση, τα επιμέρους συγκρουόμενα συμφέροντα δεν μπορούν πια να εκφραστούν μέσα από *αφυδατωμένες οργανώσεις γενικής πολιτικής*.

8. κόμμα – σύγχρονος θεσμός και Κίνημα - πολιτών

Η οργανωτική μορφή που πρέπει να πάρει το ΠΑΣΟΚ της νέας εποχής ως σύγχρονος σχηματισμός αυτόνομων και ενεργών πολιτών συμπερι-

λαμβάνει δύο ταυτόχρονες και παράλληλες δομές. Το *Κόμμα-σύγχρονο θεσμό με την τοπική, την περιφερειακή, την εθνική, την ευρωπαϊκή του έκφραση*.

Το Κίνημα - πολιτών με την τοπική του συγκρότηση, αυτενέργεια και δράση.

Χαρακτηριστικά αυτής της νέας μορφής είναι :

- ✓ μια βάση ανοιχτή στην κοινωνία, οργανωμένη σύμφωνα με τους σύγχρονους καταμερισμούς της, στην εξειδικευμένη πολιτική της δραστηριότητα.
- ✓ μια βάση που μπορεί να επιβάλει την αξιολόγηση, την αξιοκρατία, την εναλλαγή, την ανακλητότητα, την άμεση τελικά δημοκρατία.
- ✓ μια βάση που βουλεύεται με καθολικές ψηφοφορίες και διευρύνει συνεχώς τους δεσμούς της με τις κοινωνικές δυνάμεις διαμορφώνοντας πλειοψηφικά ρεύματα.
- ✓ μια βάση που αποφαινεται με δημοψηφίσματα διευρύνει συνεχώς τα εκλεκτορικά της σώματα και κατοχυρώνει ευρείας μορφής προκριματικές εκλογές.
- ✓ μια βάση που ομαδοποιείται γύρω από τις νέες και μελλοντικές απαιτήσεις σε τοπικό, εθνικό και υπερεθνικό επίπεδο εκφέροντας ένα νέο ριζοσπαστικό πολιτικό λόγο.
- ✓ μια βάση που διαμορφώνει νέες ζωντανές σχέσεις συνεργασίας και συμπόρευσης με τα συνδικάτα, την αυτοδιοίκηση, τις μη κυβερνητικές οργανώσεις των πολιτών, τους μαζικούς και κοινωνικούς χώρους και θεσμούς
- ✓ μια βάση που διαμορφώνει νέα αισθητική στην πολιτική, αξιοποιεί τα σύγχρονα επικοινωνιακά μέσα και προβάλλει ελκυστική εικόνα στην κοινωνία.

9. ανασύνθεση προοδευτικού χώρου

Η ανασύνθεση του ευρύτερου χώρου της σύγχρονης ελληνικής αριστεράς απαιτεί μια *βαθεία κοινωνική διεργασία, μια πραγματική όσμωση και όχι απλώς πολιτική διαπραγμάτευση κατανομής εξουσιών*. Αυτό σημαίνει ουσιαστική συμπαράταξη και αντιπαράθεση ιδεών και πρακτικών περί την κοινωνία και όχι περί την αποϊδεολογικοποιημένη εξουσία.

Η ανασύνθεση αυτή απαιτεί μετάβαση από την ιστορική εποχή που κυριάρχησε στις σχέσεις μας με την ιστορική Αριστερά ο δικομματικός ηγεμονισμός και η αυθεντία των “κομμάτων -μπαλαντέρ” στον *πραγματικό πολιτικό διπολισμό*. Απαιτεί την επαναθεμελίωση της αντιπαράθεσης

Αριστερά -Δεξιά, μέσω θεσμικών και προγραμματικών συγκλίσεων που προκαλούν και δεν έπονται των κυβερνητικών συμπράξεων. Αλλιώς κοροϊδεύουμε και τους εαυτούς μας και τους άλλους.

Η πολιτική τοπογραφία της όσμωσης είναι η κεντροαριστερά που δεν αποτελεί ιδεολογία ή στρατηγική από μόνη της, ούτε υποβαθμίζεται σε πρόσωπα ή ομάδες πολιτικού προσωπικού. Ούτε μπορεί να γίνεται "πολιορκητικός μηχανισμός" μιας διαρκώς επαγγελλόμενης αλλά ουδέποτε πραγματοποιούμενης κατάληψης των υπαρχόντων κομμάτων εξ εφόδου. Γι αυτό απαιτούνται θεσμικές σχέσεις και λειτουργίες που οδηγούν σε στρατηγικές συγκλίσεις.

10. ένα ΠΑΣΟΚ - μια ηγεσία - νέα συλλογικότητα

Απόρροια αυτών των θέσεων είναι μια πολιτική δομή που δίνει στον σύνθετο τύπο της πολιτικής διεύθυνσης του νέου προοδευτικού κοινωνικού συνασπισμού τη μορφή: "ένα ΠΑΣΟΚ - μια ηγεσία - νέα συλλογικότητα".

Μορφή που πρέπει να βρίσκει έκφραση τόσο στην ηγετική πυραμίδα, όσο και στα όργανα -εκτελεστικά, προγραμματικά και αντιπροσωπευτικά - σε όλα τα επίπεδα. Όργανα μάχιμα που συλλογικά επεξεργάζονται, διαμορφώνουν, αποφασίζουν, ελέγχουν τις ασκούμενες πολιτικές στο πεδίο της καθημερινής δράσης.

Μορφή που πρέπει με τρόπο απλό, καθαρό, διακριτό να αντιστοιχείται με τις αναπτυξιακές, παραγωγικές, διοικητικές βαθμίδες της σύγχρονης αποκεντρωμένης και δημοκρατικής πολιτείας που οραματιζόμαστε. Και όχι να αναπαράγει τις δομές του "δημοκρατικού συγκεντρωτισμού".

Μορφή που αναζωογονεί την πολιτική διαδικασία μέσα στο κίνημα και αποκεντρώνει την κομματική εξουσία επαναφέροντας τους "αξιωματούχους" στη βάση της οργάνωσης. Και όχι συγκεντρώνοντάς τους και μάλιστα διαγκωνιζόμενους σε κεντρικά και περιφερειακά επιτελεία.

Μορφή που κάνει πράξη τη στροφή στην κοινωνία μέσα από ένα ανοιχτό, δημοκρατικό, αυτοτελές δίκτυο οργανώσεων του ΠΑΣΟΚ παντού με εξειδικευμένη δράση και παρέμβαση και που πολιτικά ενοποιείται, λειτουργεί και αναπτύσσεται σε επίπεδο Δήμου. Εκεί αρθρώνονται οι αναπτυξιακές και παραγωγικές συμφωνίες.

Μορφή που θέλει να ξανακάνει το ΠΑΣΟΚ ελκυστικό και ανοιχτό στην κοινωνία, την πρόσβαση σ' αυτό των πολιτών ελεύθερη και αυτόβουλη, τη συμμετοχή τους στο κοινωνικό και πολιτικό γίνεσθαι σημαντική. Να δώσει ξανά υπόσταση στην ιδιότητα του μέλους με τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα που έχει σ' ένα σύγχρονο σοσιαλιστικό σχηματισμό στις νέες συνθήκες.

ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗΣ: ΟΡΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ

Αυτό το ΠΑΣΟΚ που περιγράψαμε έρχεται από το μέλλον και τις ανάγκες του και όχι από το παρελθόν και τις αντιθέσεις του. Ωστόσο αυτό το τελευταίο ακόμη μας βασανίζει και μας ταλαιπωρεί.

Καθαρά και ξάστερα :

Το ΠΑΣΟΚ θα ξεπεραστεί από τα πράγματα, αν δεν γίνει τώρα αλλαγή εκ βάθρων.

Το Συνέδριο είναι η καλύτερη ευκαιρία μας ώστε η υπερδεκάχρονη αναζήτηση της πολυπόθητης στροφής του "κόμματος των αξιωματούχων" στην κοινωνία να γίνει πράξη. Ίσως, δεν θα έχουμε άλλη παρόμοια ευκαιρία.

Το πέρασμα από το ΠΑΣΟΚ του χθες στο ΠΑΣΟΚ του αύριο, επιχειρήσαμε να το ονοματίσουμε αναζητώντας λέξεις : "Ανασυγκρότηση", "Δημοκρατική Συμπράταξη", "Ανασύνταξη", "Επανάδρυση", "Μετεξέλιξη", "Μετάλλαξη", "νέο" ΠΑΣΟΚ. Η αλήθεια είναι ότι ξεκινήσαμε από την "Αναγέννηση" κι επειδή δεν είχαμε τη βούληση να ξεπεράσουμε τις παγιωμένες σχέσεις, τους συμβιβασμούς και τις ισορροπίες μας, δεν είχαμε την πρόθεση να ανατρέψουμε την πρακτική μας, δεν είχαμε τη δύναμη να βγούμε από τα μικρά μας χαρακώματα, ονοματίζαμε κάθε φορά και αλλιώς μια προσπάθεια με ίδιο στόχο. Εγώ και για λόγους ουσίας και περιεχομένου και για λόγους συμβολικούς με κριτική στάση απέναντι στην ίδια την ιστορία μας προτείνω να γυρίσουμε στην αρχική μας σύλληψη

Αναγέννηση του ΠΑΣΟΚ

Αναγέννηση που δεν συντελείται σε συνθήκες θερμοκηπίου και τεχνητής γονιμοποίησης αλλά σε συνθήκες κοινωνικής όσμωσης. Αναγέννησης που δεν θα αποτελεί την ιστορική περιγραφή ή την ανιστόρητη επανάληψη ενός έργου μιας άλλης εποχής αλλά με περιεχόμενο την πιο βαθειά και αυθεντική σημασία της λέξης. Θάνατος και γέννηση ταυτόχρονα. Γέννηση του νέου μέσα από το παλιό, μαζί με το παλιό, από και εναντίον του παλιού. Το παλιό που μπορεί να πεθαίνει ως προς τη μορφή που γνωρίσαμε ως τώρα αλλά που φέρνει μέσα του τη συσσωρευμένη γνώση και εμπειρία, τη χαμένη ταυτότητα και τη ψυχή των ιδεών, των αξιών και των στόχων που εμπεριέχονται σ' όλη μας την πορεία, σ' όλη μας τη διαδρομή και που κλείσαμε σε σκονισμένα σεντούκια μαζί με τις πλαστικές σημαίες μας.

Αυτή η αναγέννηση δεν έχει καμιά σχέση με την καρικατούρα που

ζήσαμε ως τώρα της φαινομενικής σύγκρουσης του "παλιού" με το "νέο" ΠΑΣΟΚ και που αποτελεί έκφραση του πιο παραδοσιακού και ξεπερασμένου εαυτού μας. Ενός ΠΑΣΟΚ που φάνηκε να χάνει τη ψυχή του μέσα στα χαρακώματα των προσωπικών στρατηγικών και των τιμαριούχων των κάθε λογής μικρών και μεγάλων εξουσιών.

Συνέδριο Αναγέννησης, λοιπόν, και το ερώτημα είναι με ποιους όρους, κάτω από ποιες προϋποθέσεις;

Να υπερβούμε τον εαυτό μας

Στο Συνέδριο θα πάει το υπάρχον ΠΑΣΟΚ των αξιωματούχων με τη δύσκολη αποστολή να ανατρέψει και να υπερβεί τον εαυτό του. Πέρασε, πια, ανεπιστρεπτί η εποχή που η πρόσκληση σε αυτοοργάνωση, η επίκληση των ανοιχτών θυρών, η έκκληση στο "κοινωνικό" ΠΑΣΟΚ μπορούσε να δημιουργήσει την κοινωνική δυναμική μιας πραγματικής αναγέννησης. Το δρόμο θα τον ανοίξουμε εμείς. Οι υπάρχοντες. Οι υποψιασμένοι. Οι γεννιήτορες και τα γεννήματα της κρίσης. Κι επειδή κανένας από μας δεν είναι περισσότερο αθώος ή περισσότερο ένοχος θα πορευτούμε ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ. Αυτό επιτάσσει η ιστορία, αυτό διασφαλίζει το μεγάλο, το ενιαίο, το πλειοψηφικό ΠΑΣΟΚ.

Εγώ δεν πιστεύω ότι μας συνδέει μόνο η εξουσία και ο κυνισμός της. Είμαστε παράταξη με ευαισθησία, με βάθος, με ρίζα. Είμαστε Κίνημα προσφοράς και δημιουργίας για τον τόπο. Έχουμε συναίσθηση και αυτογνωσία ότι αντιπροσωπεύουμε το λαό, εκφράζουμε την αγωνία του και τη θέλησή του για συλλογική ευημερία. Δεν θα ολιγωρήσουμε τώρα.

Στο Συνέδριο δεν πρέπει να πάμε ως μέτοχοι "ανώνυμης εταιρείας" που σηκώνοντας το χέρι εκφράζουμε αριθμό μετοχών, αλλά ως αντιπρόσωποι ενός πλειοψηφικού κοινωνικού ρεύματος που οδηγεί υπεύθυνα τον τόπο προς τα εμπρός. Θα πάμε όσοι έχουμε αγωνία και ανησυχία, όσοι πιστεύουμε στο παρόν και το μέλλον της παράταξης, όσοι νοιαζόμαστε για το ποιο ΠΑΣΟΚ θα οδηγήσει τη χώρα στον 21ο αιώνα, όσοι έχουμε ανοιχτή γραμμή με την ιστορία κι όχι με την εικονική πραγματικότητα των αφυδατωμένων ομάδων και μηχανισμών. Και θα πάψουμε να παραδεχόμαστε μοιρολατρικά την "καρτοποίηση" των μελών. Θα εγγυηθούμε τις διαδικασίες προσυνεδριακά που θα αναζωογονήσουν πολιτικά το Κίνημα. Θα έρθουν 5,000 αντιπρόσωποι. Σύνθημα μας: Κανένας απ' αυτούς δεν θα υπάρχει που δεν θα συμμετάσχει ενεργά στον προσυνεδριακό διάλογο. Δεν μπορεί στη φάση που περνά το ΠΑΣΟΚ, ο σύνεδρος του 5ου Συνεδρίου να μην ενδιαφέρεται, να μην αγωνιά, να μη πιστεύει και να μην έχει λόγο για την πορεία της παράταξης.

Μια ηγεσία - Νέα συλλογικότητα

Στο Συνέδριο δεν πάμε να ανατρέψουμε την ηγεσία του Κόμματος και της Κυβέρνησης που οι υποδειγματικές διαδικασίες του προηγούμενου ανέδειξαν στην κορυφή της πυραμίδας. Ούτε ποινικοποιούμε, ούτε εξορκίζουμε θεμιτές φιλοδοξίες ή και πραγματικές αγωνίες και στάσεις που αφορούν την πορεία του Κινήματος μας. Προπαντός σεβόμαστε ακόμη και τις απόψεις που άκριτα μηδενίζουν μια θετική πορεία και στις πιο δημιουργικές της εκφάνσεις. Όμως, είναι αδιανόητο για ένα Κίνημα με τη δική μας ιστορία, στο μέσο μιας κρίσιμης κυβερνητικής θητείας, με την ανάγκη να αναγεννηθεί εκ βάθρων, να ανοίξει έτσι άκριτα και άκαιρα ξανά μια διαδικασία διαδοχής. Όποιοι οραματίζονται επανάληψη του Συνεδρίου του '96 είναι ανιστόρητοι. Το ΠΑΣΟΚ έχει Πρόεδρο που μπορεί να εγγυηθεί και τη νικηφόρα πορεία αλλά και τη νέα ιστορική σύνθεση όλων ανεξαιρέτα των δυνάμεων μας. Στο Συνέδριο πάμε να οριοθετήσουμε ιδεολογικά, πολιτικά, οργανωτικά το ΠΑΣΟΚ του 21ου αιώνα. Να κλείσουμε οριστικά τον πρώτο ιστορικό μας κύκλο. Και να ανοίξουμε ένα εξίσου δημιουργικό δρόμο.

Από το Συνέδριο, όμως, δεν θα φύγουμε χωρίς κατοχύρωση της νέας συλλογικότητας που δεν θα εξαρτάται πια από την πρόθεση των ηγετικών στελεχών αλλά από τις κατοχυρωμένες και δημοκρατικά νομιμοποιημένες νέες δομές και λειτουργίες του Κινήματος μας σ' όλα τα επίπεδα. Θέματα όπως η σχέση του ΠΑΣΟΚ με την Κυβέρνηση, η αξιολόγηση των στελεχών, η πρόκριση και επιλογή των προσώπων, η διαμόρφωση της πολιτικής, οι αρμοδιότητες των οργάνων, δεν θα μπαίνουν πια στην προκρούστεια κλίνη οποιασδήποτε σκοπιμότητας. Θα υπάρξει δεσμευτικό πλαίσιο που θα απεικονίζεται σ' ένα πραγματικά νέο καταστατικό και θα απορρέει από συγκεκριμένες και καθαρές αποφάσεις του Συνεδρίου. Δεν πρέπει μετά το Συνέδριο στο ΠΑΣΟΚ να μπορεί κάποιος να ψαρεύει σε θολά νερά. Δεν θα υπάρχουν θολά νερά.

Στο Συνέδριο θα πάμε με απόφαση να λύσουμε θεσμικά το θέμα της δομής της ηγεσίας ως έκφραση της νέας συλλογικότητας. Χωρίς σκοπιμότητες και συμβιβασμούς, χωρίς κριτήριο την πρόσκαιρη κατανομή ρόλων, χωρίς την κατασκευή οργάνων με τη λογική του πόσοι και ποιοι χωράνε. Δεν μπορεί από τη μια μεριά να ορκιζόμαστε στο ΠΑΣΟΚ της νέας εποχής και από την άλλη να θεσμοθετούμε ρόλους στη βάση των συσχετισμών και των προσδοκιών των προσώπων. Νέα συλλογικότητα σημαίνει θεσμική νομιμοποίηση των συλλογικών οργάνων. Σημαίνει διασφάλιση των προϋποθέσεων τα νέας ιστορικής σύνθεσης μέσα σ' αυτά και όχι παραπλεύρως. Σημαίνει ενότητα που απορρέει από την πολιτική συμφωνία και απόφαση τους. Και προπαντός έκφραση στο ηγετικό επίπεδο του πολυσυλλεκτικού χαρακτήρα του ΠΑΣΟΚ με όρους

κοινωνικής αναφοράς και πολιτικής καταξίωσης. Εδώ κρίνεται η συνέχεια και η ανανέωση, εδώ και μέσα στα όργανα κρίνονται οι πραγματικές "ηγετικές ομάδες". Κεντρική Επιτροπή, ΕΓ, Εθνικό Συμβούλιο, πρέπει να γίνουν επιτέλους *μάχιμα όργανα πολιτικής και δράσης* και όχι χώρος νομιμοποίησης αποφάσεων που ενδύονται το ένδυμα πρόσκαιρων πλειοψηφιών ή μειοψηφιών.

Επανίδρυση των οργανώσεων βάσης

Απ' το Συνέδριο θα ζητήσουμε απόφαση για *πραγματική επανίδρυση των οργανώσεων βάσης* του ΠΑΣΟΚ σύμφωνα με τις νέες καταστατικές ρυθμίσεις και με ευθύνη της νέας Κ.Ε. *Με πάνδημο προσκλητήριο για τις ευρωεκλογές*. Με διάταξη αγώνα σε κάθε Δήμο γι' αυτές και την επιτυχή τους έκβαση. Με *ομάδες πρωτοβουλίας* παντού σε όλους τους χώρους.

Οι ομάδες πρωτοβουλίας θα συμπεριλάβουν πρώτα απ' όλα το υπάρχον ΠΑΣΟΚ σε κάθε περιοχή. Θα απλωθούν παντού σ' όλες τις πτυχές της κοινωνικής ζωής στο χωριό ή τη γειτονιά της πόλης. Θα ενισχυθούν με όλο το πολιτικό και κοινωνικό δυναμικό που ενδιαφέρεται και αγωνιά για την τύχη και την πορεία της προοδευτικής παράταξης. Θα επιδιώξουν να εκφράσουν τον νέο προοδευτικό κοινωνικό συνασπισμό.

Οι ομάδες πρωτοβουλίας έχουν στόχους συγκεκριμένους με περιεχόμενο πρακτικό και σύγχρονο. Την κοινωνική αλληλεγγύη, την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής, την οικολογική ισορροπία και την προστασία του περιβάλλοντος, την ανασυγκρότηση της γειτονιάς, τη δράση και παρέμβαση στα τοπικά προβλήματα, την αναδιάρθρωση του κοινωνικού ιστού, την εμπέδωση της ασφάλειας των πολιτών.

Ένα κίνημα βάσης και ανασυγκρότησης θα δώσει τη θέση του στις σημερινές αφυδατωμένες οργανώσεις μας. Και θα εγκαينιάσει τη νέα εποχή. Τη νέα ιστορική φάση του Κινήματός μας.

Τον νέο ριζοσπαστικό κοινωνικό και πολιτικό μας λόγο.

Τη νέα πνοή στα οράματα και τους μεγάλους στόχους.

Το ΠΑΣΟΚ θα ανασυγκροτηθεί εκ βάθρων. *Η νέα εποχή για το ΠΑΣΟΚ θα συνδεθεί με επιστροφή στις Νίκες*. Δεν γίνεται αλλιώς.

Επίλογος

Πως θα κριθεί το τελικό αποτέλεσμα της προσπάθειάς μας;

Όταν στο προσκλητήριο για τις ευρωεκλογές *συσπειρωθούν όλες οι δυνάμεις μας*. Και αυτές που φυτοζωούν μέσα στο οργανωμένο ΠΑΣΟΚ, κι αυτές που βρίσκονται διάσπαρτες στην κοινωνία και αγωνιούν για την πορεία της παράταξης. Όταν *ενωμένες αυτές οι δυνάμεις δώσουν τη μάχη με την καλύτερη ομάδα μας στην πρώτη γραμμή*.

Όταν ο πολιτικός λόγος του καθενός μας που θα ακουστεί σε όλο το λαό από τις ανοιχτές τηλεοράσεις του Συνεδρίου μας *θα έχει να πει κάτι σημαντικό στις δυνάμεις της νέας ευημερίας και του σύγχρονου πατριωτισμού*. Στη νέα γενιά των πολιτών, στα πιο παραγωγικά στρώματα της κοινωνίας, στους πιο δημιουργικούς και αυθεντικούς συντελεστές της προόδου.

Όταν η πολιτική μας, έτσι όπως θα απεικονιστεί στις αποφάσεις μας δημιουργεί πέρα από την εντύπωση της αξιοπιστίας και της μόνης πρότασης για τη χώρα, την *ευαισθησία για τον προοδευτικό και φιλολαϊκό προσανατολισμό της*.

Κι όταν ο πολίτης συναισθανθεί ότι στο ΠΑΣΟΚ δεν τον περιμένουν με ανοιχτές πόρτες ως εκλέκτορα αξιωματούχων αλλά *το ίδιο το ΠΑΣΟΚ έρχεται και τον αγκαλιάζει ως συμμετέχο και ενεργό συντελεστή της νέας πορείας*. Μιας πορείας που οφείλει να δικαιώσει για μια ακόμη φορά όσους πιστεύουν ότι μπορούμε να σηκώσουμε στους ώμους μας με την ίδια επιτυχία τις ευθύνες που με τόση εμπιστοσύνη μας αναθέτει ο λαός.

Είμαι αισιόδοξος ότι κι αυτή τη φορά θα τα βγάλουμε πέρα.

Θα νικήσουμε !

